Ազգ
Azg
armenian daily

Մարտ
9
Երեքշաբթի
1993

օրաթերթ
9 տարի, թիվ 42 (293)
գինը 3ռ.
դասիչ 69149

Երևան 375010
Հանրապետության 47

հեռ. 581841, ֆաքս 562941
տելեքս 243266 CPIRI SU

Գրոզնի

Դուդաևը դարձյալ մեղադրում է Ռուսաստանի հատուկ ծառայություններին

Լոնդոնում Չեչնիայի երկու փախստականների սպանությունը Ռուսաստանի հատուկ ծառայությունների սադրանքների շղթայի օղակներից մեկն է, Գրոզնիում լրագրողներին հայտարարեց նախագահ Ջ. Դուդաևը: Նրա խոսքերով, իր ներկայացուցիչների ուղևորությունը կապված է եղել չեչենական ազգային դրամի, անցագրերի և նամականիշերի պատրաստման հետ, և սպանության հետևանքով աշխատանքը չի ավարտվել: Նա նաև հայտնեց, թե հանցագործության մանրամասնություններին ծանոթանալու համար Լոնդոն են գործուղվել Չեչնիայի անվտանգության և ԱԳ նախարարությունների ներկայացուցիչներ: Ինչ վերաբերում է անգլիացիների առաջ քաշած հայ ահաբեկիչների վարկածին, Ջ. Դուդաևը դա համարեց անհիմն և գնահատեց որպես Չեչնիայում հակահայկական տրամադրություններ բորբոքելու փորձ: ԻՖ

ԳԽ

«Սահմանադիր ժողովը» օրակարգ չմտավ

ՀՀ Գերագույն խորհրդի երեկվա նիստն արտահերթ էր և հրավիրվել էր խորհրդարանի 91 պատգամավորների պահանջով, որպեսզի քննարկվեին Սահմանադիր ժողով հրավիրելու հետ կապված օրինագծերը:

Պետք է խոստովանել, որ Ազգային ինքնորոշում միությունը նախապատրաստական զգալի ջանքեր էր ներդրել իր փայփայած գաղափարին օրենսդրական կարգավիճակ ապահովելու համար: Նրանք դիմել էին փորձարկված «խաղաթղթի և մտրակի» մեթոդին՝ մի կողմից նիստի նախորդ օրերին փողոցներում թռուցիկներ էին բաժանում, որոնցում ՀՀ ԳԽ այն պատգամավորները, ովքեր որևէ պատճառաբանությամբ կփորձեին ձախողել խորհրդարանի մարտի 8-ին նշանակված նիստը, հայտարարվում էին «ժողովրդի շահերի բացահայտ թշնամիներ»: Իսկ որպեսզի ցուցադրվեր այդ հարցում ԱԻՄ-ի անթեքելի կամքը, երեկ Գերագույն խորհրդի նիստերի դահլիճի մոտ վճռականորեն տրամադրված ստվար մի բազմություն էր հավաքվել: Մյուս կողմից, այլ մթնոլորտ էր տիրում խորհրդարանի ներսում՝ Պառույր Հայրիկյանը պատգամավորներին անվճար թեյ, սուրճ և բան խմելու հնարավորություններ էր ընձեռել:

Եվ չնայած նման «ազդեցիկ» միջոցառումներին, ԳԽ-ն տևական քննարկումներից հետո քվեարկությամբ հարցն օրակարգ այդպես էլ չմտցրեց: Եվ դրա հիմնական պատճառներից մեկն էլ այն էր, որ պատգամավորներից շատերը չմերժելով «Սահմանադիր ժողովի» գաղափարը, դեռևս համոզված չէին, թե սահմանադրության ընդունման մյուս ձևերը՝ ԳԽ-ի և հանրաքվեի միջոցով, իրենց վերջնականապես սպառել են:

Մյուս մտահոգությունն այն էր, որ սոցիալական ծանր վիճակում գտնվող ժողովուրդը ցանկացած ընտրություններին այսօր հոգեբանորեն պատրաստ չէ: Եվ փաստորեն օրենսդիր նոր մարմնի ձևավորումը խիստ հարցականի տակ կլինի դրված: Չէ՞ որ հարցում տարբեր կարծիքների առկայության պայմաններում պատգամավորները միաձայն էին Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրության ընդունումն արագացնելու հարցում: Այս հանգամանքն արդեն հուշում է, որ ամենայն հավանականությամբ Հայաստանը 1994 թ. իր հիմնական օրենքն ընդունած կլինի: Հ. Պ.

Աբխազիա

Հրթիռակոծվել է Նովի Աթոնը

Մարտի 7-ի երեկոյան Վրաստանի զինված կազմավորումները «Գրադ» կայանքներից հրթիռակոծել են Աբխազիայի Նովի Աթոն քաղաքը և Գվանդրա ավանը: Ինչպես հաղորդեց Աբխազիայի պաշտպանության նախարարությունը, խաղաղ բնակչության շրջանում կան զոհեր, որոնց թիվը ճշտվում է: Մարտի 7-ին և 8-ի առավոտյան վրաց ավիացիան հակամարտության գոտում տեղի էին ունենում առանձին փոխհրաձգություններ հրետանու կիրառմամբ: Աբխազիայի Օչամչիրայի շրջանում իրավիճակն անփոփոխ է: Այնտեղ շարունակվում են տեղական մարտերը: ԻՖ

Ճակատ

ՄԱՐՏԱԿԵՐՏՈՒՄ ԱԶԱՏԱԳՐՎԵԼ Է ԵՎՍ 5 ԳՅՈՒՂ

Հայկական ուժերը գտնվում են շրջկենտրոնից 4 կմ հեռավորության վրա

Ինչպես Ստեփանակերտից հաղորդում է մեր թղթակից ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆԸ, ԼՂՀ ինքնապաշտպանության կոմիտեի տվյալներով, մարտի 7-ին Մարտակերտի շրջանում հայկական կազմավորումներին հաջողվել է ազատագրել Մեծշեն, Կուսապատ, Գյուլաթաղ, Մոխրաթաղ և Դամղոլու գյուղերը: ԼՂՀ ինքնապաշտպանության ուժերի հրամանատար Սերժ Սարգսյանը տեղեկացնում է, թե վերջին երեք օրերի ընթացքում ադրբեջանական բանակը կորցրել է 450 զինվոր, երկու տանկ և երկու հետևակի մարտական մեքենա: Հայկական կողմից զոհվել է 7 և վիրավորվել 18 զինվոր: Ներկայումս հայկական կազմավորումները գտնվում են շրջկենտրոնից 4 կմ հեռավորության վրա: Ադրբեջանական բանակն օգտագործել է նաև ռազմական ինքնաթիռներ և ուղղաթիռներ: Մարտի լույս 8-ի գիշերը Աղդամի շրջանի տարածքից հրետակոծվել է Ասկերանի շրջանի Ոսկեվազ (Խանաբադ) գյուղը: Տուժածներ չկան:

Վկայակոչելով ԼՂՀ ինքնապաշտպանության ուժերի շտաբից ստացված տվյալները, «Սնարք» գործակալությունը տեղեկացնում է, թե Լեռնային Ղարաբաղի զինված ուժերը զարգացնում են հաջողությունը Մարտակերտի շրջանի ռազմաճակատում: Մարտի 7-ի երեկոյան և լույս 8-ի գիշերը հայկական կազմավորումներին հաջողվել է Մարտակերտի շրջանում ազատագրել ևս վեց գյուղ՝ Կուսապատը, Մաղավուզը, Մոխրաթաղը, Ջանյաթաղը, Ներքին Հոռաթաղն ու Դամղոլուն: Նշված բնակավայրերը գտնվում են Մարտակերտ շրջկենտրոնից ընդամենը մի քանի կիլոմետր հեռավորության վրա: Երեկվա ընթացքում մարտերը ռազմաճակատի այդ հատվածում շարունակվում էին: Ադրբեջանական բանակը նահանջում էր կրելով կենդանի ուժի և ռազմական տեխնիկայի մեծ կորուստներ: Հայկական ուժերը շարունակում են մոտենալ Մարտակերտ շրջկենտրոնին: Մարտերի ընթացքում հայկական կողմից վիրավորվել են մի քանի զինվորներ:

Միաժամանակ «Նոյյան տապան» գործակալությունը հաղորդում է, թե մարտի 7-ին ԼՂՀ ինքնապաշտպանության ուժերը Մարտակերտի շրջանում ազատագրել են ոչ միայն վերը նշված վեց գյուղերը, այլև նույն շրջանի Մեծշեն գյուղը: Հիշեցնենք, որ թեև որոշ լրատվական գործակալություններ ավելի վաղ տեղեկացրել էին Մեծշենի ազատագրման մասին, այնուամենայնիվ հայկական կազմավորումներն իրականում գրավել էին ոչ թե գյուղը, այլ մերձակա բարձունքները: Ադրբեջանական կազմավորումները մարտադաշտում թողել են մի քանի տասնյակ զինվորներ և խփված զրահատեխնիկա: Վկայակոչելով Ղարաբաղի «Նորություններ» գործակալությանը, «Նոյյան տապան»-ը հաղորդում է նաև, թե ավելի վաղ, մարտի 6-ին Ադրբեջանի Ֆիզուլու շրջանում տեղակայված կրակակետերից հրետակոծվել է Հադրութ շրջկենտրոնը, որի հետևանքով զոհվել է մեկ և վիրավորվել մեկ բնակիչ: Կան ավերածություններ: Ըստ նույն աղբյուրների, երեկ առավոտյան գնդակոծվել են ԼՂՀ ինքնապաշտպանության ուժերի դիրքերը Լաչինի մարդասիրական միջանցքի մատույցներում: Հայկական պաշտպանական ուժերը պատասխան կրակ են բացել: Հայկական կողմից տուժածներ չկան: Գորիս-Լաչին-Ստեփանակերտ ճանապարհը գործում է անխափան:

Իր հերթին Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը տեղեկացնում է, թե իբր երեկ և նախորդ գիշեր Լեռնային Ղարաբաղի ռազմաճակատի հյուսիսային մասում լուրջ փոփոխություններ չեն եղել: Նույն աղբյուրները, ակնհայտորեն փորձելով լռության մատնել Մարտակերտի շրջանում կրած պարտությունները և շեղել ուշադրությունը, հայտնում են, թե հայկական ուժերը փորձել են լայնածավալ գրոհ ձեռնարկել Ադրբեջանի Ֆիզուլու շրջանի ուղղությամբ, սակայն գրոհը ետ է մղվել: «Ազգ»

Սահման

Գորիսի շրջանում լուրջ ավերածություններ

Ինչպես Գորիսից հաղորդում է մեր թղթակից ՀԱՄԻԿ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ, երեկ և նախորդ գիշեր խաղաղությունը շրջանի սահմանամերձ բնակավայրերում մնում էր լարված: Խնձորեսկի ինքնապաշտպանության ջոկատի հրամանատար Սամվել Բեգլարյանի տվյալներով, մարտի 7-ին, ժամը 17-ին ադրբեջանական ռազմական հենակետերից հրետակոծվել է Խնձորեսկը: Գյուղի վրա արձակվել է 20 արկ: Երեկ առավոտյան գյուղի հայկական պաշտպանական դիրքերի հրետակոծությունը շարունակվում էր:

Միաժամանակ Գորիսի շրջանի Տեղ գյուղի ինքնապաշտպանության շտաբից հաղորդում են, թե մարտի 7-ի երեկոյան միաժամանակ մի քանի կրակակետերից հրետակոծվել է Տեղ գյուղը: Նույն օրը հրետակոծվել են նաև Կոռնիձորի հայկական պաշտպանական դիրքերը: Հրետակոծությունը շարունակվել է մոտ 5 ժամ: Երեկ առավոտյան հրետակոծությունը վերսկսվել է: Հայկական ուժերը ստիպված են եղել դիմել պատասխան համարժեք գործողությունների, որից հետո գյուղի հրետակոծումը դադարել է:

«Սնարք» գործակալությունը հաղորդում է, թե հանրապետության սահմանամերձ մյուս շրջաններում երեկ և նախորդ գիշերը իրադրությունը համեմատաբար հանգիստ է եղել: Դիտորդներն այն կարծիքին են, թե սահմաններում լարվածության թուլացման պատճառը Լեռնային Ղարաբաղի ռազմական գործողություններն են, որտեղ Ադրբեջանը կենտրոնացրել է իր հիմնական ուժերը:

Միաժամանակ ադրբեջանական աղբյուրները հայտնում են, թե Հայաստանի տարածքից հրետակոծվել են Ադրբեջանի Թովուզի և Ղազախի շրջանների սահմանամերձ բնակավայրերը: Կան զգալի ավերածություններ: Տուժածների մասին տեղեկություններ չեն հայտնվում: Ըստ նույն աղբյուրների, հրետակոծվել են նաև Լաչինի և Կուբաթլիի շրջանների ադրբեջանական դիրքերը: Մանրամասնություններ չկան: «Ազգ»

Ռուսաստանի նախագահ Բ. Ելցինը մարտի 7-ին ԳԽ ուղարկեց նոր սահմանադրության հիմնական դրույթների առթիվ ապրիլի 11-ին նախատեսված հանրաքվեի հարցերի իր տարբերակները:

1. Համաձա՞յն եք, որ Ռուսաստանը լինի նախագահական հանրապետություն:
2. Համաձա՞յն եք, որ Ռուսաստանի բարձրագույն օրենսդիր մարմինը լինի երկպալատ խորհրդարանը:
3. Համաձա՞յն եք, որ Ռուսաստանի նոր սահմանադրությունն ընդունի երկրի բազմազգ ժողովուրդները ներկայացնող Սահմանադիր ժողովը:
4. Համաձա՞յն եք, որ Ռուսաստանի յուրաքանչյուր քաղաքացի իրավունք ունենա որպես սեփականատեր օգտագործել և տնօրինել հողը: ԻՖ

ԵԱՀԽ

Թուրքիայի արտգործնախարարի կարծիքը

Թուրքիայի արտգործնախարար Հիքմեթ Չեթինը շաբաթ օրը Բաքվում կայացած մամուլի ասուլիսում հայտնեց, թե իր հետ բանակցելիս նախագահ Աբուլֆազ Էլչիբեյը հավաստել է Ադրբեջանի լիակատար պատրաստակամությունը ԵԱՀԽ-ի շրջանակներում Ղարաբաղի հակամարտության քաղաքական կարգավորման ջանքերին: Վկայակոչելով հայ պաշտոնական անձանց հետ վերջերս իր ունեցած հանդիպումները, թուրք նախարարն ասաց, թե ինքը համոզվել է Հայաստանի խաղաղության անկեղծ ձգտմանը: Նա գտնում է, որ Հայաստանը և Ադրբեջանը միատեսակ շահագրգռված են խաղաղությամբ, քանի որ հավասարապես կարիք են զգում քաղաքական ու տնտեսական կայունության:

Չեթինի խոսքերով, Ղարաբաղում խաղաղության հաստատման հիմքը պետք է դառնան անհապաղ հրադադարը, Ադրբեջանի տարածքից օտարերկրյա զորքերի և անօրինական զինված կազմավորումների դուրս բերումը, հակամարտության գոտում միջազգային դիտորդների տեղաբաշխումը: Նախարարի կարծիքով, միայն «հակամարտության ռազմական մասի» դադարեցումից հետո կողմերը կկարողանան ձեռնամուխ լինել քաղաքական խորհրդակցությունների ու բանակցությունների, որպեսզի այնուհետև ԵԱՀԽ-ի հովանու ներքո քննարկեն Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցը: ԻՖ

Լրաքաղ

Ծայրահեղ աջակողմյանները հաջողության են հասնում Գերմանիայում

Հեսսենի մարզի ընտրություններում անակնկալ հաջողության հասան ծայրահեղ աջակողմյանները, որոնք հավաքեցին ձայների 8 տոկոսը: Ֆրանկֆուրտում այն ավելի մեծ էր՝ 10 տոկոս, ինչը պերճախոս վկայությունն է երկրում օտարերկրացիների դեմ գոյություն ունեցող ըմբոստության: Հատկանշական է այն, որ աջակողմյանների հավաքած ձայները եղել են ոչ թե ի վնաս կանցլեր Քոլի քրիստոնյա դեմոկրատական, այլ սոցիալ դեմոկրատական կուսակցության:

Իտալիայում նոր պատժամիջոցներ չեն սահմանվում կաշառակեր նախարարների դեմ

Իտալիայի նախագահ Սկալֆարոն երեկ մերժեց ստորագրել մի օրինագիծ, որ պահանջում էր խստացված պատիժներ սահմանել կաշառակերության հանցանքով մեղադրված քաղաքական գործիչների նկատմամբ, ինչը պահանջում էր հասարակությունը, նկատի ունենալով իրարահաջորդ սկանդալները կառավարության ներսում: Գոյություն ունեցող կարգի համաձայն, հանցանքի ապացուցման պարագայում կառավարության անդամի պատիժը սահմանափակվում է գումարային հատուցումով և պաշտոնից հրաժարականով:

Պաղեստինցիները սպանել են 1 հրեայի, հրեաները վիրավորել են 11 պաղեստինցու

Գազայում երեկ իսրայելական ոստիկանությունը հայտնաբերեց մի հրեայի դիակ, որին, ըստ նախնական տվյալների, իր իսկ այգում սպանել էին պաղեստինցի մշակները: Մյուս կողմից, արաբական գրավյալ Ջաբալիա ավանում տեղի ունեցած հակակառավարական ցույցի ընթացքում իսրայելական ոստիկանությունը կրակ բացելով վիրավորեց 11 պաղեստինցիների: Հատկանշականն այն է, որ շուրջ 3 շաբաթ փակ քաղաք հայտարարվելուց հետո Երուսաղեմի իշխանությունները Գազայի շրջանում վերացրել էին անցագրերը, այդպիսով 35 հազար պաղեստինցիների հնարավորություն տալով այնտեղից օրական աշխատանքի մեկնել հարևան քաղաքները: Երեկվա միջադեպերից հետո իսրայելական իշխանությունները կարող են հետ կոչել իրենց որոշումը:

Անգոլայի Հուամբո քաղաքում 20 հազար զոհ

ՈՒՆԻՏԱ ապստամբ շարժման ներկայացուցիչները երեկ, Հուամբո քաղաքի գրավումը հայտարարելուց հետո, հաղորդեցին, թե պատրաստ են կառավարական ուժերի հետ բանակցությունների սեղան նստելու: Սակայն միջազգային դիտորդները հաղորդում են, թե վերջին կռիվների ընթացքում Անգոլայի 2-րդ քաղաք Հուամբոյում զոհերի թիվը հասել է 20 հազարի, թե ՈՒՆԻՏԱ-ն գերի է վերցրել շուրջ 5000 զինվորի, և թե քաղաքի 2 մեծ հիվանդանոցներն ավերակույտի են վերածվել, ու բնակչության մեջ սկսվել է խոլերա: ■

10-94

digitised by A.R.A.R.@

ՌԱԿ

Հանրապետական վարչությունում

ՌԱԿ Հանրապետական վարչության մարտի 6-ի նիստում քննարկվեց Ռամկավար ազատական կուսակցության պատգամավորական երկրորդ ժողովի հրավիրման հարցը: Նպատակահարմար գտնվեց պատգամավորական ժողովը սկսել ապրիլի սկզբին: Նիստում հաստատվեց նաեւ պատգամավորական ժողովի կազմակերպչական հանձնախումբը հետեւյալ կազմով. Կ. Կոստանդյան (նախագահ), Ա. Հարությունյան, Էդ. Պողոսյան, Ե. Գայանյան, Ա. Վարդանյան:

Հանրապետական վարչությունում քննարկվեց նաեւ «Սահմանադիր ժողով» կուսակցությունների միության նախաձեռնությամբ հրավիրված Գերագույն խորհրդի արտահերթ նստաշրջանում ՌԱԿ խմբակցության դիրքորոշման հարցը: Ի գիտություն ընդունվեց «Սահմանադիր ժողով» կուսակցությունների միության հղած նամակը ՌԱԿ-ին, անընդունելի նկատվեցին այնտեղ առկա ոգին եւ ստահոտական ոճը, որ հիշեցնում էր ամբողջատիրական վարչակարգի ժամանակները: Փաստորեն, այնտեղ «ազգի բռնաժի» էին հայտարարվում մարտի 8-ի նիստից բացակայող պատգամավորները: Քննարկվեցին սահմանադրության, այն ընդունելու տարբեր ձեւերի նպատակահարմարության հետ կապված հարցեր, արծարծված հարցերի շուրջ լսվեց հրավիրված երեք մասնագետների՝ իրավաբանների, սահմանադրագետների կարծիքը, հատկապես ինչ վերաբերում է աշխարհի այլ երկրներում եղած փորձին, մեր հանրապետությունում առկա հնարավորություններին:

Եւս մի անգամ շեշտելով, որ մեր հանրապետությունը հրամայական կարիք ունի սահմանադրության, այն մշակելու եւ ընդունելու ձեւի շուրջ նիստի մասնակիցները չկարողացան վերջնական եզրակացության գալ եւ որոշվեց վարչության առաջիկա նիստում դարձյալ անդրադառնալ հարցին: ■

Հայտարարություն

Մարտի 13-ին, ժամը 14-ին Ազատության հրապարակում ազգային-ժողովրդավարական միությունը եւ քրիստոնյա-ժողովրդավարական միությունը հրավիրում են հանրահավաք: Հանրահավաքում կքննարկվեն Ղարաբաղի եւ սահմանամերձ շրջանների պաշտպանության, բնակչության նվազագույն մատակարարման ապահովման, հանցագործության եւ կաշառակերության դեմ պայքարի եւ այլ հարցեր: Հանրահավաքին հրավիրվել են ՀՀ ԳԽ պատգամավորները եւ նախկին «Ղարաբաղ» կոմիտեի անդամները:

ԱԺՄ եւ ՔԺՄ խորհուրդներ

Երեւան

Բարեգործական ճաշարանը կբացվի մայիսին

«Ազգային ինքնեկեղեցու համակարգող խորհուրդ» (ԱԻՀԽ) հասարակական կազմակերպությունը այս տարվա մայիսից Երեւանում բարեգործական ճաշարան բացելու լուրջ մտադրություններ ունի:

Այս նպատակին իրականացնելու համար խորհրդին իրենց աջակցությունն են հայտնել Հայաստանից «Ինվեստբանկը», որը ամսական կտրամադրի 300-500 հազար ռուբլի եւ արտասահմանյան մի քանի բարեգործական ընկերություններ:

Երեկ Գերագույն խորհրդի նիստի ընդմիջումների ժամանակ ԱԻՀԽ-ի այս մարդասիրական միջոցառմանը իրենց համեստ մասնակցությունը բերեցին նաեւ ժողովրդի ընտրյալներից շատերը:

Ինչպես ասաց խորհրդի նախագահ Սարգիս Ասատրյանը, ճաշարանից կօգտվեն ծայրահեղ կարիքի մեջ գտնվող 300 քաղաքացի, որոնց ցուցակները կճշտվեն ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարարության միջոցով: ■

ԼՂՀ

Շաբաթ եւ կիրակի օրերին իրադրությունը Լեռնային Ղարաբաղի բոլոր ռազմաճակատներում շարունակում էր մնալ լարված: Մարտական գործողությունները շարունակվում էին Մարտակերտի շրջանում, որտեղ ԼՂՀ ինքնապաշտպանության ուժերը, ամրապնդվելով վերջին օրերի ընթացքում ազատագրված բարձունքներում, շարունակում էին շրջանի զավթված բնակավայրերի ազատագրման գործողությունները: Ռազմական գործողությունները ռազմաճակատի այս հատվածում ակտիվացան ուրբաթ երեկոյան, երբ, կասեցնելով թշնամու գրոհը, հայկական կազմավորումներն անցան հակահարձակման եւ ճնշելով թշնամու պաշտպանությունը ընդհուպ մոտեցան Մարտակերտի շրջանի Մաղավուզ, Մեծշեն եւ Մոխրաթաղ գյուղերին: Մարտերի ընթացքում, ԼՂՀ ինքնապաշտպանության ուժերի շտաբի տվյալներով, հայկական կողմից վիրավորվել է վեց զինվոր: Ադրբեջանական բանակը նահանջել է՝ մարտադաշտում թողնելով մեկ տանկ, մեկ հետեւակի մարտական մեքենա եւ ավելի քան երեսուն սպանված: Ինչպես տեղեկացանք նույն գիշեր Ստեփանակերտ հասցված վիրավոր զինվորներից, ԼՂՀ ինքնապաշտպանության ուժերին հաջողվել է, տիրանալով մերձակա բարձունքներին, մտնել Մաղավուզ գյուղը, սակայն մառախուղի պատճառով ստիպված են եղել վերադառնալ եւ ամրապնդվել գյուղի մերձակա բարձունքներում սպասելով լուսաբացին:

Շաբաթ եւ կիրակի օրերին իրադրությունը ԼՂՀ ռազմաճակատի մյուս հատվածներում նույնպես մնում էր լարված: Շաբաթ օրը Ադրբեջանի Ֆիզուլու շրջանի տարածքից զենքի տարբեր տեսակներից, այդ թվում նաեւ «Գրադ» կայանքներից հրետակոծվել են Հադրութ շրջկենտրոնն ու շրջանի սահմանամերձ բնակավայրերը: Տուժածների մասին տեղեկությունները ճշտվում են: Գնդակոծվել եւ հրետակոծվել են նաեւ Մարտունու եւ Ասկերանի շրջանների հայկական պաշտպանական դիրքերը: ԼՂՀ ինքնապաշտպանության ուժերը պատասխան կրակ են բացել, որից հետո հրետակոծությունը դադարել է:

ՄԱՐՏԱԿԵՐՏԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՆՈՐ ՀԱՋՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Իրադրությունը Լաչինի մարդասիրական միջանցքի հյուսիսային եւ հարավային մասերում անցած օրերին համեմատաբար հանգիստ է եղել: Արձանագրվել են կարճատեւ փոխհրաձգություններ միայն Ֆինգյան եւ Ղոչազ բնակավայրերի ուղղությամբ: Հայկական կողմից տուժածներ չկան: Գորիս-Լաչին-Ստեփանակերտ ճանապարհը շարունակում էր գործել անխափան:

Շաբաթ եւ կիրակի օրերին իրադրությունը մնում էր լարված նաեւ Հայաստանի սահմանամերձ շրջաններում: Մասնավորապես Ադրբեջանի տարածքից հրետակոծվել են Գորիսի շրջանի Խոնձորեսկ եւ Կոռնիձոր գյուղերն ու հայկական պաշտպանական դիրքերը: Հայկական ուժերը պատասխան կրակ են բացել: Կարճատեւ գնդակոծության են ենթարկվել նաեւ Կրասնոսելսկի եւ Տավուշի շրջանների հայկական պաշտպանական դիրքերը: Տուժածներ չկան:

Մինչդեռ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունից տեղեկացնում են, թե Լեռնային Ղարաբաղի Մարտակերտի շրջանում անցած երկու օրերի ընթացքում լուրջ փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել: Ըստ նույն աղբյուրների, հայկական կազմավորումները լայնածավալ գրոհ են ձեռնարկել Սարսանգի ջրամբարի ամբարտակի եւ հիդրոհանգույցի ուղղությամբ, սակայն գրոհը ետ է մղվել: Հիշեցնենք, որ Սարսանգի ջրամբարն ու ամբարտակը ԼՂՀ ինքնապաշտպանության ուժերի վերահսկողության տակ են անցել դեռեւս մի քանի օր առաջ: Ադրբեջանի ռազմական գերատեսչությունից հայտնում են նաեւ, թե շաբաթ եւ կիրակի օրերի ընթացքում Մարտակերտի շրջանի ռազմական գործողությունների ժամանակ խփվել է հայկական մեկ հետեւակի մարտական մեքենա:

Ըստ նույն աղբյուրների, կասեցվել է հայկական կազմավորումների գրոհը Ադրբեջանի Ֆիզուլու եւ Աղդամի շրջանների ուղղությամբ: Ֆիզուլու շրջանի բնակավայրերի հրետակոծումների հետեւանքով, ըստ ադրբեջանական աղբյուրների, վիրավորվել է երեք խաղաղ բնակիչ: Կան նաեւ զգալի ավերածություններ: Ադրբեջանի ներքին գործերի նախարարության տվյալներով, Լաչինի մարդասիրական միջանցքով Հայաստանից Ղարաբաղ է հասցվել առնվազն 15 միավոր զրահատեխնիկա:

ԱՐԱՄ ԱՐՂՈՒԹՅԱՆ

Պաշտոնական

Ճապոնիայի դեսպանը Հայաստանում

Մարտի 8-ին Հայաստանի վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը ընդունեց Դաշնակցային Ռուսաստանում Ճապոնիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Սումիո Էդամուրային, որը մեր հանրապետությունում է գտնվում Հայաստանի Հանրապետությունում Ճապոնիայի դեսպան նշանակվելու առթիվ հավատարմագրեր հանձնելու նպատակով: Զրույցի թեման հայ-ճապոնական տնտեսական կապերն էին, Հայաստանում ներդրվող շուկայական հարաբերությունները:

Ճապոնացի դիվանագետը հիշատակելով իր կառավարության կողմից Հայաստանին 1 մլն. դոլլար օգնությունը, նշեց, որ ընդառաջելով Հայաստանի ցանկությանը, այդ գումարի փոխարեն հանրապետություն կուղարկվի նավթ: Բացի այդ, 2 մլն. դոլլար է հատկացվելու դեղորայք եւ բժշկական սարքավորումներ ձեռք բերելու համար:

Սումիո Էդամուրան առանձնապես շեշտեց Հայաստանի տնտեսական վերագործարկելու հարցում Հայաստանին օգնություն ցույց տալու Ճապոնիայի պատրաստակամությունը: Զրույցի ժամանակ շոշափվեց նաեւ հայկական սփյուռքի հարցը:

Կողմերը շեշտեցին հայության այդ ստվար զանգվածի կարեւորությունը թե միջազգային կապեր ստեղծելու, թե Հայաստանի տնտեսության զարգացման քիչ ենալու գործում:

Նույն օրը Ճապոնիայի դեսպանին ընդունել է արտգործնախարար Վահան Փափազյանը:

Դեսպան Էդամուրան տեղեկացրեց, որ ճապոնական կառավարությունը 2 մլն. դոլլար է տրամադրել Հայաստանին արտակարգ մարդասիրական օգնություն ցույց տալու նպատակով: Նրա կարծիքով, այս գումարի մի մասը կարող է ծախսվել էներգակիրներ ձեռք բերելու համար: Ճապոնական կողմը հատկացվող գումարի մյուս մասը կուզենար տրամադրել Միջազգային Կարմիր խաչի գծով ցուցաբերվող օգնության ծրագրերին: Դեսպանը տեղեկացրեց նաեւ, որ իր հետ երեւան է բերել 1 տոննա մարդասիրական օգնության մի խմբաքանակ (դեղորայք եւ մանկական սննդամթերք), որն արդեն հանձնվել է ՀՀ առողջապահության նախարարությանը:

Զրույցի ընթացքում քննարկվեցին երկուստեք հետաքրքրություն ներկայացնող հարցեր, մասնավորապես, ընդգծվեց տարածաշրջանում շուտափույթ խաղաղության եւ կայունության հաստատման խնդրում երկու երկրների շահագրգռվածությունը:

Առանձնակի նշանակություն տրվեց հայ-ճապոնական առեւտրատնտեսական, մշակութային, գիտական կապերի զարգացման հնարավորությանը, ինչպես նաեւ միջազգային ասպարեզում փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող խնդիրների շուրջ համագործակցության հեռանկարին:

Մարտի 9-ին դեսպան Էդամուրան ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին կհանձնի իր հավատարմագրերը:

«Ազգ»

ԵԱՀԽ

Արդյունքները հուսադրող են

«Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ Հռոմում կայացած ԵԱՀԽ-ի բանակցություններում Հայաստանի ներկայացուցիչ պատգամավոր Խաչատուր Բեզիրջյանը նշեց, որ դրանք հուսադրող բնույթ էին կրում: Նրա խոսքերով, առաջընթաց հնարավոր եղավ այն բանի շնորհիվ, որ ադրբեջանական կողմն այս անգամ հրադադարի ընթացքը չէր կապում այս կամ այն նախնական պայմանների հետ: Ինչպես հայտնի է, այս փուլում համաձայնեցվել է հակամարտության գոտում ԵԱՀԽ-ի դիտորդների լիազորությունները սահմանող մի փաստաթուղթ: Այժմ նրանք պետք է վերահսկեն զինադադարի կատարումն ու հաղորդակցությունների ապաշրջափակումը: Սակայն մինչեւ իրական զինադադարի ձեռք բերումն անհրաժեշտ է մեծ աշխատանք կատարել: Առաջվա պես անհրաժեշտ է համաձայնեցնել եւս երկու կարեւոր փաստաթուղթ, զինադադարի ժամկետը եւ հակամարտության գոտու սահմանները: Այդ ուղղությամբ բանակցությունները պետք է սկսվեն ապրիլի սկզբին Հռոմում: Հաջողության դեպքում, համաձայնեցված փաստաթղթերը կներկայացվեն ԵԱՀԽ բարձրաստիճան պաշտոնյաների կոմիտեի հաստատմանը, որի նիստը նախատեսված է ապրիլի 20-ին: Միայն դրանից հետո հավանաբար աշխատանք կտարվի զինադադարի հաստատման ուղղությամբ:

ՆՏ

Բաքու

Ոստիկանությունը սպանել է 6 լեզգի ցուցարարների

«Աստհիյրրդ որեւս» լրատվական գործակալությունը վկայակոչելով նաեւ ռուսական «Նեզա» գործակալության տվյալները, հաղորդում է, թե ուրբաթ օրն Ադրբեջանի Կուսարի խաղաում ոստիկանությունը կրակել է ցուցարար հսկա բազմության վրա եւ սպանել առնվազն 6 լեզգիների: Ազգությամբ լեզգի ցուցարարները, որոնց թիվը կազմել է 70 հազար, դեմ են արտահայտվել 1500 լեզգի զինակոչիկներին Լեռնային Ղարաբաղի ճակատ ուղարկելու կառավարության որոշմանը: «Մենք Ղարաբաղ չենք գնա կռվելու, այլ կպայքարենք մեր սեփական ազատության համար», հայտարարել են նրանք, ինչպես հաղորդել է լեզգիների Սադվալ շարժման ղեկավարներից Թիմուր Խանովը: Վերջինս հաստատել է, թե ադրբեջանական ոստիկանությունն իսկապես կրակ է բացել եւ սպանել 6 ցուցարարների: Ադրբեջանի ներքին գործերի նախարարությունը հերքել է մի շարք լրատվական գործակալությունների հաղորդումը Ադրբեջանի Կուսարի շրջանում եղած մարդկային զոհերի մասին, որտեղ հիմնականում լեզգիներ են ապրում: Նախարարությունը հաստատել է, որ այդ շրջանում ուրբաթ-շաբաթ օրերին իրոք հանրահավաքներ են կայացել զորակոչից տեղական երիտասարդների խուսափելու հողի վրա: Սակայն դրանք հակաադրբեջանական բնույթ չեն կրել, թեեւ հանրահավաքներին փորձել են հենց այդպիսի բնույթ տալ հարեւան Դաղստանից Կուսարի շրջան թափանցած զինված անձինք: Շաբաթ օրը Բաքվում, ժողովրդական մեծ համագումարում ներքին գործերի նախարար Ի. Համիդովն ընդգծեց, որ «այն պահից հետո, երբ Բաքուն վճռականորեն մերժեց Ռուսաստանի զինվորական շրջանակների վերջնագիրը, ադրբեջանական կողմի վրա Ռուսաստանի կայսերական շրջանների ճնշումն ուժեղացավ: Նրանց նպատակն է Ադրբեջանին ստիպել մտնել ԱՊՀ ռազմաքաղաքական կառույցների մեջ: Այդ նպատակով ընտրվել է Ադրբեջանում եւ ամբողջ Կովկասում անկայունության նոր օջախների ստեղծման ուղին»:

ԻՖ

Ավարտվեց ժողովրդական համագումարի առաջին փուլը

Մարտի 7-ին Բաքվում ավարտվեց ժողովրդական մեծ համագումարի առաջին փուլը, որին մասնակցեցին Ադրբեջանի հիմնական քաղաքական կուսակցությունների ներկայացուցիչները: Ստեղծվեց «Բիրլիկ» համակարգող խորհուրդը, որը մեկ շաբաթվա ընթացքում պետք է հանձնարարականներ նախապատրաստի ազգային անվտանգության ամրապնդման եւ տնտեսականության կառուցման վերաբերյալ: Այդ փաստաթղթերը նախատեսվում են քննարկել համագումարի երկրորդ փուլում, որը տեղի կունենա մարտի 13-14-ին: Համաժողովի նպատակն է մշակել ընդհանուր ծրագիր, որի հիման վրա հնարավոր կլինի համախմբել Ադրբեջանի բոլոր հասարակական քաղաքական ուժերը՝ քաղաքականության եւ տնտեսության մեջ ճգնաժամային իրավիճակը հաղթահարելու համար:

Ադրբեջանը մտադիր է վավերացնել Ժնեւյան կոնվենցիան

Սոս օրերս նախագահ Աբուլֆազ Էլչիբեյը խորհրդարան կներկայացնի առաջարկություն մարդու իրավունքների Ժնեւյան կոնվենցիան վավերացնելու նպատակով: Այդ մասին «ԻՖ»-ին հաղորդեց նախագահի աշխատակազմի օրենսդրության եւ իրավական փորձաքննությունների բաժնի վարիչ Շահին Ալիեւը: Նրա խոսքերով, այդ փաստաթղթի վավերացման մասին որոշումն ընդունվել էր օրերս Ժնեւում կայացած ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների հանձնաժողովի խորհրդակցության ժամանակ: Շ. Ալիեւն ասաց, որ Ադրբեջանի պատվիրակությունը դիմել է սոս ժամանակներս Հայաստան միջազգային հանձնաժողով ուղարկելու խնդրանքով: Այն պետք է բացահայտի ադրբեջանցի ռազմագերիների նկատմամբ դաժան վերաբերմունքի փաստերը: ■

Ճգնաժամ

ՄԵԿ ԱՆԳԱՄ ԵՎՍ ՀԱՏՎՈՂ ԾԱՌԵՐԻ ՈՒ ԿՐԿՆՎՈՂ ԴԱԺԱՆ ՁՄԵՌՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Զանգվածային ու անխնա ծառահատումը, որ այսօր ամբողջ հանրապետության ցավն է դարձել, Գյումրիում մոտենում է իր տխուր վախճանին։ Մի քանի օրից քաղաքում ու նրա շրջակայքում գրեթե ծառ չի մնա...

Եւ գուցե չարժեր կատարված փաստից հետո խոսել այդ մասին, երբ չլիներ դրանից դասեր քաղելու անհրաժեշտությունը։ Չէ՞ որ էլի ձմեռներն են գալու, եւ ոչ ոք այսօր չի կարող վստահ ասել, թե նույն ուղտը նորից մեր դռանը չի չոքելու։

«Այս կամ այն երկրի բնական պայմանները համարվում են մարդու նորմալ կենսագործունեության եւ առողջության, տնտեսության զարգացման համար նպաստավոր, «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի ս. թ. հունվարի 26-ի համարում գրում է ծառագետ, կենսաբանական գիտությունների դոկտոր Ժիրայր Վարդանյանը, երբ տվյալ շրջանի ուռուցիկ մասը (20–30 տոկոսը) զբաղեցնում են «անտառային զանգվածները, երբ քաղաքների ու բնակավայրերի, արդյունաբերական կենտրոնների շուրջը ստեղծված են կանաչ գոտիներ, դրանցում առկա են անհրաժեշտ քանակությամբ անտառապուրակներ ու զբոսայգիներ, փողոցային տնկարկներ»։ Մեր հանրապետության անտառապատվածությունը տարածության 10 տոկոսից էլ պակաս է, որն էլ, ինչպես նաեւ նույն հեղինակն է վկայում, խիստ անհավասարաչափ է բաշխված տարբեր շրջաններում։ Հանրապետության բնակավայրերում մեկ բնակչին ընդհանուր հաշվով բաժին է ընկնում նորմայից 4–5 անգամ պակաս կանաչ տարածություն։ Ինչ վերաբերում է Գյումրիին, այստեղ անտառապատվածությունը կազմում է 2 տոկոս, շատ ավելի քիչ է նաեւ մեկ շնչին ընկնող կանաչ տարածությունը...

Ունեցածը վատնելը շռայլություն է, չունեցածը վատնելը՝ հանցանք, որ կարող է ողբերգություն դառնալ։ Ժողովրդական իմաստությունն ասում է. «Քուրքը կարիր ամռանը, պայտը նորոգիր ձմռանը»։ Ակնհայտ է, որ վիճակն այսքան աղետալի չէր լինի, եթե հանրապետության իշխանությունները ժամանակին այս ամենը նախ կանխատեսեին, ապա միջոցներ գտնեին նման վիճակը կանխելու կամ գոնե ինչ-որ չափով մեղմելու համար։ Ինչ խոսք, որ երկուսն էլ դժվար են, բայց հենց դրա համար են իշխանությունն ու կառավարությունը։ Պարզվում է, որ ժամանակին համապատասխան կազմակերպությունների կողմից այսօրվա վիճակը կանխատեսվել է եւ կառավարությանը ահազանգվել։ «Բայց ոչ միայն հանրապետություն վառելիք չի բերվել, նշվել է հունվարի 19-ին հանրապետության շրջակա միջավայրի եւ բնության պահպանության նախարարության հրավիրած խորհրդակցությունում, այլ տեղում հնարավոր ոչինչ չի արվել, մասնավորապես կառավարությունը ոչնչով չի ընդառաջել ծառահատում կազմակերպելուն եւ վառելափայտ կուտակելուն» («Ազգ», հունվարի 20-ի համարում)։ Երեւի մտածել են՝ վիճակը կկարգավորենք, գազ կլինի։ Այսպես մեզ ամեն ձմռան ասում են, թե այս անգամ էլ դիմացեք, մյուս տարի լավ կլինի։ Աղետի գոտում այս հավաստիացումն արդեն հինգերորդ ձմեռն են լսում, բայց վիճակը տարեցտարի առավել անտանելի է դառնում։

Գյումրիի քաղաքային իշխանությունները (արդեն նախկին) ժամանակին կարծես թե շատ բան մտածել, ծրագրել էին, բայց... հոկտեմբերի սկզբներին քաղաքային «Կումայրի» թերթին տված հարցազրույցում այն ժամանակվա քաղաքագլուխ Կարեն Համբարձումյանն ասել էր. «Մայիսյանի տարածքում կառուցված կենտրոնական կաթսայատունը, որ ջեռուցելու է նոր թաղամասը (*«Անի» թաղամասը – Գ.Մ.*) կարելի է ասել մոտ օրերս պատրաստ կլինի շահագործման։ Այն մենք կարող ենք գործարկել աշխատանքային երկու ռեժիմով՝ եւ գազով, եւ մազութով»։

Կաթսայատունը չաշխատեց։ Հասկանալի է՝ վառելիք չկար։ Պայմանավորվածություն էր ձեռք բերվել բնակչությանը վաճառելու համար գնել 15 հազար տոննա փարամուխ, մինչեւ հոկտեմբեր ստացվել էր մոտ 350 տոննա, ավելին ոչ մի կերպ չէր հաջողվում բերել՝ ճանապարհների փակ լինելու պատճառով։ Ցավոք, մեզ չհաջողվեց պարզել՝ դրանից հետո ածուխ ստացվե՞լ է, թե չէ, բայց որպես բնակիչ կարող եմ հաստատ վկայել, որ համենայն դեպս, զանգվածային բացխում չի եղել։ Ասենք, որ լիներ էլ, գներն այնքան են, որ հազիվներս մարդկանց մատչելի կլինեին, բայց դա արդեն այլ խոսակցության նյութ է։ Չլուծվեցին նաեւ վառելափայտի, մազութի ու մյուս հարցերը, թեեւ այստեղ եւս ինչ-որ բան մտածված ու նախատեսված էր։ Մեխանիզմը չաշխատեց։ Նպաստավոր պայմաններում իրենց աշխատողների համար ոչ քիչ բան կարող էին ու պետք է անեին հիմնարկ-ձեռնարկությունները։ Հրուշակեղենի ֆաբրիկան, օրինակ, իր աշխատողներին վառելափայտ է հատկացրել, 10 խորանարդ մետր էլ կարողացել է բաժին հանել թոշակառուներին։ Սակայն նման դեպքերը դիպվածային բնույթ են կրում, չաշխատող ձեռնարկություններից ի՞նչ կարող ես պահանջել։

Ժամանակին գոնե վառարաններ, սոլյարայուղ, լամպ ու նավթ, դռների, լուսամուտների ծակուծուկեր փակելու նյութեր հարկավոր էր ձեռք բերել ու բաշխել մատչելի գներով, որը նույնպես չարվեց։ Եւ պետք չէ ամեն ինչ շրջափակման վրա գցել, այդ ինչպե՞ս է, որ անհատներն ինչ ասես եւ ինչքան ասես ճարում-բերում են ու վաճառում առասպելական գներով։ Թող մի մասը պետությունը ֆինանսավորեր։ Եւ հետո, որ դրանք բաշխվեին պետական հիմունքներով, չանցնեին վերավաճառողների ձեռքը։

Էլ չեմ ասում այն մասին, որ առավել ցուրտ կլիմա ունեցող շրջաններին ու բնակավայրերին հատկապես մեծ ուշադրություն պիտի նվիրվեր։ Շիրակի շրջանը Հայաստանի Սիբիր են կոչում։ Գյումրիի կլիմայի մասին առավել առարկայական պատկերացում տալու (եւ բնավ ոչ մեկը մյուսին հակադրելու) համար այստեղ ուզում ենք անել նրա եւ Երեւանի ցուցանիշների փոքրիկ համեմատություն։ Երեւանը գտնվում է ծովի մակերեւույթից 865–1390, Գյումրին 1556 մետր բարձրության վրա։ Արեւափայլի տարեկան միջին տեւողությունն առաջինում 2700 ժամ է, երկրորդում 2400։ Եթե Երեւանում տարեկան միջին ջերմաստիճանը 8,8-ից 11,6 է, ապա Գյումրիում այն հավասար է 6,1 աստիճանի։ Հունվարի միջին ջերմաստիճանը մայրաքաղաքում 4–6 է, Գյումրիում՝ -10,5, նվազագույն ջերմաստիճանը՝ Երեւանում՝ -31, Գյումրիում՝ -41 աստիճան... Սրան ավելանում է այն, որ այստեղ քաղաքի բնակչության մեծամասնությունն այս պայմաններում ապրում է փայտյա ու թիթեղյա տնակներում կամ բետոնե նորակառույցներում։ Եւ, վերջապես, այստեղի ձմռան տեւականությունը։ Շիրակում մինչեւ մարտի վերջ ձմեռ է լինելու, չհաշված ցուրտ գարունը, երբ ընդհուպ մինչեւ հունիս-հուլիս ոսկորներդ չեն տաքանում։ Նման պայմաններում այս տարի էլեկտրաէներգիայի նույնիսկ նախատեսված սեղմ գրաֆիկները չեն պահպանվում։ Ցուրտ քաղաքներն ու շրջանները մեծ մասամբ ցուրտ վերաբերմունքի էլ արժանանում են։ Համենայն դեպս այն քաղաքը, որտեղ մենք ապրում ենք, շատ դեպքերում ամբողջ շաբաթվա ընթացքում ստանում է էլեկտրաէներգիայի ընդամենը մի օրվա համար նախատեսված քանակությունը՝ շաբաթվա մեջ մի երկու անգամ 1–2 ժամով, այն էլ գերազանցապես գիշերները։

Ծառերի այս զանգվածային սպանդի համար ցավելուց ու նախատելուց, ծառ կտրողներին այնուամենայնիվ խստորեն դատապարտելուց հետո մարդու մտքում նաեւ մի ահավոր հարցական է ծնվում, իսկ ի՞նչ կլիներ վիճակը, ի՞նչ տեղի կունենար, եթե ծառերն էլ չլինեին... Ի՞նչ էր անելու հանրապետության բնակչությունը ձմռան դաժան ցրտին՝ զրկված ջերմությունից ու էլեկտրականությունից, մենակ ու անպաշտպան թողնված օրհասի դեմ ծանր այս փորձառության հանդիման...

Հատվող ծառերն այսօր մարտադաշտում մեռնող զինվորներ են։ Նրանք իրենց կյանքն են տալիս մեզ՝ փրկելով մեր։

Դա այսօր։ Իսկ վա՞ղը...

Եւ տրամաբանորեն հետեւում է հաջորդ հարցը. իսկ ի՞նչ ենք վառելու եկող ձմեռ, եթե հանկարծ, աստված մի արասցե, վիճակը կրկնվի։ Ահա գոնե այս հարցը թող հիմիկվանից ամենալուրջ մտահոգության առարկա լինի հանրապետության բոլոր մակարդակների իշխանությունների համար, նրա գործնական պատասխանը գտնելը՝ կարեւորագույն խնդիր։ Այլապես ողբերգությունը կարող է վերջնականին հասնել։

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
Մեր սեփ. թղթակից, Գյումրի

25.47.58
25.24.63
63.64.06

Կ2-Սերվիս կոոպերատիվը վերակազմավորվել է

«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ»

ՍՊԸ-ի

եւ շարունակում է առաջարկել լավագույն հաշվապահական, գործարար եւ բանկային ծրագրերը ՍՊՀ երկրներում։

Ետ պահել մեր երեխաներին մուրացկանությունից։ Մետրոպոլիտենի ՆԳ բաժնի պետ Ռազմիկ Ավետիսյանը «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին հայտնել է, որ օրեցօր ավելանում է անչափահաս մուրացիկների թիվը։ «Օրը մի քանի անգամ նրանց մետրոյից դուրս ենք հանում, սակայն ապարդյուն։ Նրանք հավաքած փողը տուն չեն տանում, այլ ծախսում են ծխախոտի վրա, զբաղվում են թերթերի վերավաճառքով։ Օգտվելով առիթից՝ խնդրում եմ բոլոր ծնողներին հետ պահել իրենց երեխաներին մուրացկանությունից եւ սրիկայությունից», ասաց Ռ. Ավետիսյանը։ ՆՏ

Ըստ երեւույթին, ժամանակն է մտածել նաեւ մեծահասակ մուրացկանների, հատկապես «եռամիջտների» մասին։

Երեւան

Դատական հայց նախկին քաղաքապետի նկատմամբ

Երեւան, 8 մարտ, «Սնարք»։ Մարտի 8-ին Երքաղխորհրդի գործկոմի դիսպետչերական խորհրդակցությունում հայտարարությամբ հանդես եկավ Երքաղխորհրդի նախկին նախագահ Համբարձում Գալստյանը։ Նա գործկոմին մեղադրեց իր մասին սահող լուրերի տարածման մեջ եւ անվանարկեց գործկոմի նախագահին եւ անդամներին։

Երքաղխորհրդի գործկոմի որոշմամբ, գործը հանձնվել է դատարան։ ■

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԸ, ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ ԵՎ «ՆՈՐԹՈՒՄԲՐԻԱ» ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ (ՄԵԾ ԲՐԻՏԱՆԻԱ)

Երեւանում կազմակերպում են (1993 թ. ապրիլ-մայիս) մեկամսյա սեմինար պարապմունքներ հետեւյալ թեմաներով.

1. Մասնավոր ֆիրման եւ շուկայի կառուցվածքը։
2. Մասնավոր ֆիրմաների գործունեության կառավարման ժամանակակից պրակտիկան։
3. Մենեջմենտ եւ մարկետինգ։
4. Արժեթղթերի շուկան եւ բանկային համակարգը։

Սեմինար պարապմունքներն անց են կացվում Եվրոպական երկրների Միջազգային երիտասարդական համագործակցության ծրագրի շրջանակներում։

Սեմինարի ավարտից հետո կտրվի միջազգային սանդարտ (համապատասխան սերտիֆիկատ)։

Սեմինար պարապմունքներին կարող է մասնակցել 35 տարին չբոլորած յուրաքանչյուր քաղաքացի։

Դասախոսությունները վարում են Անգլիայի առաջատար մասնագետները։

Ուսման վճարը կատարվում է ինչպես կանխիկ դրամով, այնպես էլ փոխանցմամբ։

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ 1993 թ. ապրիլի 10-ը։

Լրացուցիչ տեղեկությունները տրվում են հետեւյալ հասցեում՝

Երեւան, Աբովյան փ. թիվ 9, 3-րդ հարկ, 2-րդ սենյակ (սոցիոլոգիայի շենքը)։

Հեռ. 52-77-45 (ժամը 10-14-ը), 52-32-40 (15-20-ը), 23-39-07 (15-20-ը)

Ստեփանակերտ

Կազմակերպվել է «Գթություն» բարեգործական միությունը

Ստեփանակերտում Արցախի թեմին կից եւ թեմի առաջնորդ Պարգեւ եպիսկոպոսի հովանավորությամբ կազմակերպվել է «Գթություն» բարեգործական միությունը։ Միության տնօրեն Կարեն Ամրեւյանը քաղաքի մանկապարտեզներից մեկի շենքում ստեղծել է բուժական կլինիկա՝ անվճար հիմունքներով։ Այստեղ հատկապես բուժվում են Շահումյանի եւ Մարտակերտի շրջաններից տարագիր բնակիչներ։ Բժիշկ Ամրեւյանի ջանքերով ստեղծվել է նաեւ ծերանոց, որտեղ բնակվում են դարձյալ հիմնականում Շահումյանի եւ Մարտակերտի շրջաններից տարագրված զառամյալ մենակյացներ։ Ինչպես հաղորդել է «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին Կարեն Ամրեւյանը, կլինիկայի եւ ծերանոցի նյութական օժանդակության համար կամավոր հոգաբարձուներ են Հայ առաքելական եկեղեցու Արցախի թեմը, Միջազգային Կարմիր խաչի ներկայացուցչությունը, ԼՂՀ առողջապահության նախարարությունը եւ ուրիշներ։ ՆՏ

Օգնություն

Յուրաքանչյուր բնակչին կտրվի 908 գրամ կարագ

Ինչպես մեր թղթակցին հայտնեցին Հայաստանի կառավարության մամուլի ծառայությունից, նախատեսվում է մարտ ամսին հանրապետության բնակչությանը կտրոններով կարագ բաշխել։ Մեր թերթի նախորդ համարներից մեկում նշել էինք, որ մարդասիրական ճանապարհով ստացված կարագի 1 կգ-ը կարժենա 300 ռուբլի եւ բնակչությանը կտրվի յուրաքանչյուր շնչին 940-ական գրամ։ Մինչդեռ կառավարության մամուլի ծառայությունից հայտնեցին, թե կարագը կտրվի 908-ական գրամով։ Ինչ վերաբերում է ծխախոտին, օճառին, լուցկուն, որոնց մասին ավելի վաղ խոսակցություն է եղել, ապա այսօրվա դրությամբ դրանք կտրոնով բաշխելու հնարավորություն չկա։

Գյումրի

Հարց. «Ի՞նչ արժե «Ազգ»-ը...

Մարտի 8-ին սովորականի նման մոտեցա Գյումրիի լրագրավաճառ կրպակներից մեկին՝ շաբաթ օրվա «Ազգ»-ը գնելու (թերթերն այստեղ միշտ ուշացումով են ստացվում)։

Իմ մեկնած տասնոցից վաճառողը վերադարձրեց 5 ռուբլիանոց։ Ի դեպ, դրանից առաջ նա մի տիկնոջից 5 ռուբլիանոց «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթի համար վերցրեց 6 ռուբլի։ Երբ փորձեցի չհամաձայնել նման գնի հետ, կրպակավարը ցույց տվեց այդ օրը ստացված թերթերի ապրանքագիրը, որտեղ «Ազգ»-ի դիմաց գրված էր 4 ռուբլի։ Նա բացատրեց, որ այդ մեկ ռուբլին տրանսպորտի չնախատեսված ծախսերն են, իսկ մյուս մեկ ռուբլին իր ծախսածի դիմաց է, որովհետեւ ինքն էլ առանձին կեսից թերթերը մինչեւ կրպակ բերելիս մեքենայի փող է տալիս։ «Այս վերջինին խնդրում եմ մարդկայնորեն մոտենալ, ես հաշմանդամ եմ եւ չեմ կարող ոտքով բերել թերթերը», ասաց նա։

Մարդկայնորեն գուցե համաձայնենք, քանի որ առանձին կեսից իրոք իրենք են բերում թերթերը։ Բայց ինչ մեղավոր է ընթերցողը, որին պահում են մեկ-երկու ռուբլի ավել վճարել։ Ուստի ուզում եմ հարցս ուղղել բաժանորդներին պարբերաբար խոստումներ տվող ու չկատարող, իսկ թերթերի խմբագրություններից առաքման համար մեծ ծախսեր պահանջող «Հայ մամուլ» գործակալությանն ու կապի նախարարությանը. «Այնուամենայնիվ, ի՞նչ արժե 3 ռուբլիանոց «Ազգ»-ը...

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
Մեր սեփ. թղթակից, Գյումրի

digitised by A.R.A.R.@

Ցավ

ԱՎԵՐՄԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՆԵՐԸ

Կամ հրատարակչական գործի վարչությունն ընդդեմ հրատարակչական գործի

Չգիտեմ, ո՞վ է ցանկացել «լուծարի ենթարկել» Հայաստան աշխարհը. ռուսը, թուրքը, վրացին, պարսիկը, թե հայը, բայց որ հրատարակչական գործի վարչությունն, իր «կարկառուն ղեկավարությամբ» եւ ավերային խորհրդականներով, օրը ցերեկով, 1993 թ. մարտի 3-ին, ինքնակամ, ինքնանպատակ, ինքնագոհ լուծարեց «Հայաստան» եւ «Լույս» հրատարակչությունները, փաստ է: Արտառոց, ծանր ու դառը փաստ: Սեփական անկարողության, տգիտության (ոչ հայերեն գիտեն, ոչ ռուսերեն, ոչ էլ...), ի վերջո, անձնական հեռահար նպատակադրումների՞ շահագրգռության մի ուրվական է շրջում Հայաստանում՝ ապապետականացման եւ սեփականաշնորհման ուրվականը: Եւ հրատարակչական գործի վարչության տքնաջան եւ հետեւողական աշխատանքը տվեց իր արդյունքը («Լույս» հրատարակչության դիրեկտորությունն այս հարցում առայժմ ինձ համար անորոշ է). 1921 թ. հիմնադրված, հազար ու մի փորձություն անցած, իր պատմությունն ու դիմագիծն ունեցող մայր հրատարակչությունը, որը տասնամյակներ շարունակ լույս է ընծայում բառարանային, գիտական, հանրամատչելի, գեղարվեստական եւ հրապարակախոսական, թարգմանական եւ հասարակական-քաղաքական գրականություն, զոհ գնաց ի սկզբանե մեռելածին մի վարչության ղեկավարության (պետի եւ նրա կամակատարների) քմահաճույքներին, որը նրանց կողմից որակվում է որպես մեծ ձեռնարկում, սխրանք եւ նվաճում. «Հանրապետությունում զարգացող շուկայական հարաբերությունների պայմաններում գրահրատարակչական գործը բարելավելու անհրաժեշտությունից ելնելով հրամայում եմ. 1. Մինչեւ 1993 թ. մայիսի 3-ը լուծարի ենթարկել Հրատարակչական գործի վարչության «Լույս» եւ «Հայաստան» հրատարակչությունները... 2. Փոխարենը ստեղծել «Հանրապետություն» հրատարակչությունը...»:

Տարօրինակ մի անտրամաբանությամբ փակվում են հրատարակչությունները «հանուն» գրահրատարակչական գործի բարելավման: Միջնադարյան ինկվիզիցիան անգամ երանի կտար այս երեսպաշտությանը: Բոլոր պատճառաբանություններն անհիմն են: Օրինակ, եթե վարչության պետը վաղն արթնանա ձախ ոտքի վրա՝ կարող է թողնել 3 հրատարակչություն, եթե կրկնվի մղձավանջը՝ կթողնի մեկը, ուզենա կվերցնի բանալին ու գրիչը, շուրջը կխմբի ախպեր տղերքին ու կհրամայի. «Գյադեք, «Հանրապետությունը» միացնենք «Անահիտ»-ին, «Անահիտը»՝ «Արեւիկ»-ին, «Արեւիկ»-ը՝ Հանրագիտարանին ու լուծարենք, քարվան կտրելու գիշեր ա»: Ու փոշիացնի ամեն ինչ՝ հանուն հայ մշակույթի զարգացման:

Այս ծանր ու դժվարին օրերին յուրաքանչյուր հրատարակչություն, գիտակցաբար զոհաբերելով դրամական միջոցներ, թեկուզ եւ բավական համեստ գումարներ, պահում է շուրջ 50 աշխատող, հաջ գիտակցելով, որ գրքի ու սովի սպառնալիքից ինչ-որ չափով ետ է պահում այդ մտավորականներին, հաջ գիտակցելով, որ ներկայիս հրատարակվող ծավալները կարելի է իրականացնել ավելի փոքրաթիվ աշխատանքներով: Այս ծանր ու դժվարին օրերին «Հայաստան» հրատարակչությունն ունի բավական արդյունավետ ցուցանիշներ: 1992 թ. լույս է տեսել 50-ից ավելի անուն գիրք երկու տասնյակից ավելի գիտական աշխատություն, 7 բառարան եւ այլն, սակայն շատ գրքեր այլ տեղ է բաղված: Ոչ ոքի չեն հետաքրքրում, թե ինչպես են հրատարակչությունները, առանց իրենց օգնության (իսկ վարչությունը վաղուց մոռացել է հրատարակչությունների մասին), գլխիվայր շրջված ու խարխլված համակարգում, ապահովելով ներքին փոխհարաբերությունները, կարողացել պահպանել իրենց գոյությունը:

Նախկին Մամուլի կոմիտեն, որն այժմ վերակազմավորվել է որպես Հրատ. գործի վարչություն, անցյալում ունեցել է կուռ կառուցվածք, եղել մեկ միասնական օրգանիզմ, որտեղ համակարգվել է ամբողջ համակարգի գործունեությունը. աջ ձեռքն իմացել է, թե ինչ է անում ձախը, ոտքերը, ինչպես ընդունված է բանական աշխարհում, ենթարկվել են ուղեղին: Այսօր ստեղծված նոր պայմանները ենթադրում են նոր մոտեցումներ, որոնք պետք է քննարկվեն, համաձայնեցվեն, մշակվեն հենց վարչությունում, ընդգրկելով համակարգի բոլոր օղակները: Սակայն, ցավալիորեն, այսօր էլ բոլոր որոշումները ձեւավորվում են փակ դռների ետեւում, միահեծան, լուռ ու մունջ, առանց կոլեգիալ մտածողության նշույլների անգամ: Քանդելուց եւ ավերելուց բացի կան լավագույն տարբերակներ, որոնց մասին ժամանակին հուշել են վարչությանը, սակայն մի՞թե խնդիրը լուծելու լավագույն եւ գտնված ձեւը, որտեղ ուղեղ եւ միտք է դրված, պարզապես վերացնելն է: Ասենք, հրատարակչություններն ամենեւին խնդիր չեն եղել վարչության համար, թերեւս միտք, ստեղծման օրվանից իսկ (1964 թ.) հրատարակչությունների համար խնդիր է եղել վարչության (կոմիտեի) նմանատիպ ղեկավարների արկածախնդրությունը: Եթե հրատարակչությունների մեղավորությունն այն է, որ 1992 թ. լույս տեսած գրականությունը փոքրաքանակ է, ապա վարչությունն իր աշխատանքների ոչ ճիշտ կազմակերպման եւ բերացման մեջ թող փնտրի պատճառներ. չէ՞ որ միայն «Հայաստան» հրատարակչությունը տպարաններում ունի 100-ից ավելի ձեռագրեր, որոնց շարքում են «Մատենագիրք Հայոց»-ի 5 գրքերը, Ս. Վրացյանի «Հայաստանի Հանրապետությունը», Ծ. Աղայանի «Հայերը Թուրքիայում», «Բժշկագիտական բառարան» եւ այլ արժեքավոր գրքեր: Եթե շրջափակման պատճառով տպագրական թղթի մուտքը հանրապետություն դժվարացել է, եթե էլեկտրականության բացակայության հետեւանքով 3-4 ամիս (գուցե ավելի) չեն գործում տպարանները, մի՞թե հրատարակչություններն են կրում պատասխանատվությունը:

Եւ փոխանակ սատարելու հրատարակչությունների գոյատեւման ջանքերին, աներկյուղ ցինիզմով ոտնահարվում են ավանդական արժեքները՝ հրատարակչությունները, որոնցում միս ու արյուն են ստանում հայոց գիտական-ստեղծագործական մտքի ձեռքբերումները եւ հանրության ու հեղինակներին վերադարձվում ի տրիտուր: Արհամարհանքն ազգային ձեւավորված արժեքների նկատմամբ հավանաբար տգիտության՝ սեփական ժողովրդի մշակույթին անտեղյակության արդյունք են, իսկ այն արհեստական լարվածությունը, որ վարչությունից ներմուծվում է հրատարակչություններ՝ մեկնաբանվում է պարզունակ դատողություններով՝ իջեցվում է գրքի ինքնարժեքը: Մի՞թե գրքի ինքնարժեքով մտահոգված վարչությունը կուռճացնի իր ներքին կառույցը, վարձակալական պայմանագրի կնքելու հրովարտակներ կարձակի պետական հրատարակչություններ:

ՀՍՍՀ Նախարարների խորհրդի 1982 թ. նոյեմբերի 11-ի թիվ 693 հրամանով «Հայաստան»-ի ներկայիս տարածքը, որը մինչ այդ զբաղեցրել է պտուղբանջարեղենի նախարարությունը, հանձնվում է հրատարակչությունների, պոլիգրաֆիայի եւ գրքի առեւտրի վարչության պետական կոմիտեին՝ իսկապես բարելավելու համար հրատարակչությունների նյութատեխնիկական բազան եւ բարձրացնելու տպագրական արտադրանքի որակը, իսկ 15.07.1986 թ. Հրատպետկոմի նախագահ Գ. Մ. Մուղնեցյանի թիվ 67Մ հրամանով հաստատվում էր «Հայաստան» հրատարակչությանը: ՀՀ կառավարության 30.07.1992 թ. որոշմամբ շենքն ամբողջությամբ հանձնվում է Հրատարակչական գործի վարչությանը եւ, իսկույնեւեթ, հետեւում է վարչության պետի հրամանը (25.12.92 թ. թիվ 43Մ) 5-օրյա ժամկետում վարձակալական պայմանագրեր կնքել վարչության նորաստեղծ վարչական շենքերի շահագործման ձեռնարկության հետ: Հրամանում չի ասված, թե շենքը հանձնվում է վարչության 15-20 հոգանոց աշխատակազմին, այլ համակարգին, եւ ոչ էլ թույլատրվում է պետական հրատարակչությունների հրամանի միջոցով դարձնել վարձակալ: Անկողմնակալորեն դատենք. 86 թ. հրամանո՞ւմ է զգացվում հրատարակչությունների նկատմամբ բարեհոգություն, թե՞ վերջինում: Մոլագար մայրը, ախորժակի գերգրգռված պահին, խժռում է իր զավակներին, որոնք նրանից զուրգուրանք եւ խնամք են ակնկալում:

Վարչության գոյությունը երկարաձգելու եւ արդարացնելու համար ամենեւին չարժեր եռանդ վատնել՝ տպարաններ յուրացնելու, տպարանները ետ վերադարձնելու, իսկ վերջում՝ հրատարակչությունները բացահայտ լուծարելու վրա, անտեղի եւ ավելորդ դժգոհություն առաջ բերելով մտավորականության եւ ընթերցողների շրջանում, վարկաբեկել հրատարակչությունները, որոնք էական նշանակություն ունեն մշակութային կյանքում: Նույնիսկ ստալինյան, սուսլովյան գաղափարական խիստ ճնշիչ մթնոլորտում հրատարակչությունները պահպանվել եւ բազմացել են ըստ բնագիտական-մասնագիտական ուղղվածության: Բանից պարզվում է, որ պետհրատարակչությունների քանակը (ընդամենը 6, երբ հրատարակչական իրավունքով արդեն գրանցված է շուրջ 200 մասնավոր կազմակերպություն) շատ է: Մի՞թե հրատարակչությունները, որոնք ինքնաֆինանսավորվող եւ տնտհաշվարկային հիմնարկներ են, հոգս են վարչության համար: Իհարկե ոչ: (Եթե շենքում ջուր չկա, լույս չկա, գազ չկա, վերելակը չի աշխատում, բնական է, որ կգտնվեն նաեւ այնպիսիք, ովքեր փոխանակ չկաներ լուծելու, պարզապես պայթուցիկ կդնեն շենքի տակ եւ հոգս կթեթեւացնեն այն, խանդավառությամբ արձանագրելով, որ բնակիչներին փրկել են վերոհիշյալ անհնորյա հոգսերից: Կան, չէ՞, այդպիսի գազաններ):

Իր 16.03.1992 թ. 07Մ հրամանով վարչության պետի տեղակալն է. Սաֆարյանը գրում է. «Նկատի ունենալով, որ հանրապետությունում ստեղծվել են շուկայական հարաբերություններ եւ ազատ գների համակարգ, այդ կապակցությամբ գրահրատարակչական գործը կանգնել է լուրջ դժվարությունների առաջ, հատկապես փոքրածավալ, ոչ շահութաբեր, բայց ժողովրդին անհրաժեշտ գրքերի հրատարակությունը, իսկ հրատարակչությունների եւ տպարանների ջանքերի միավորումը կարող է խթանել նման գրքերի լույսընծայումը, հրամայում եմ. «Նաիրի», «Հայաստան» եւ «Լույս» հրատարակչություններին միացնել համապատասխանաբար մամուլի վարչության ենթակայության թիվ 2, Արտաշատի եւ Աշտարակի տպարանները» եւ այլն: Իսկ 27.11.1992 թ. թիվ 29Մ հրամանով չեղյալ է համարում իր հրամանը արդեն վարչության պետ է. Սաֆարյանը: Համանաբար նախկին հրամանի հիմնավորման եւ փաստարկների խնդիրը լուծվել է: Ավելի ճիշտ, չի արդարացրել իրեն: Իսկ ի՞նչը: Մի՞թե այն, որ հրատարակչությունները, որոնք զրկված էին տպարանային բազայից՝ շնորհիվ շուկայական հարաբերությունների, թե՞ վարչության անաշխատունակության, եւ վերածվել էին խեղճ ու կրակ խմբագրությունների, իսկապես հնարավորություն էին ստացել, օգտագործելով արտադրական հնարավորությունները, դառնալ լիարժեք հրատարակչություններ եւ իսկապես կասեցնել գրքի ինքնարժեքի վերընթացը: Գուցե որոշ դեպքերում սխալ էին ընտրված տպարանները, սակայն մոտեցումը, սկզբունքը միանգամայն իրատեսական եւ ընդունելի էր: Եւ տարօրինակ տրամաբանությամբ, այն վարչությունը, որը խիստ շահագրգռված էր հրատարակչական գործի բարելավմամբ, Աշոտ Բլեյանին տվել էր տպարան, իսկ իր հրատարակչություններից ետ վերցրել դրանք:

Ինչեւէ: Շրջում է վարչության այն տեսակետը, թե 6 պետական հրատարակչություններ պահելը շռայլություն է: Նախ, ոչ ոք չի պահում դրանք, այլ ճիշտ հակառակը: Տպարանները եւ գրքի առեւտրի վարչությունը, զանազան օբյեկտիվ եւ սուբյեկտիվ պատճառներով, աշխատում են իրենց հնարավորությունների մեկ քառորդ ծանրաբեռնվածությամբ: Եւ իսկապես, գլխավոր պատճառը ոչ միայն շրջափակումներն են, այլեւ մեր ներսում եղած անհեռատեսությունը, դիլետանտիզմը, համազգային շահի շրջանցումը: Եթե բացակայեն սրտացավությունը, գործիմացությունը, ապա խաչքարի վարպետն առաջինը կփշրի խաչքարը, հավատացյալը կանիծի Աստծուն, հացթուխը կթքի սեփական ձեռքով թխած հացի վրա: Եւ մշակութային աղետը կամբողջանա համահասարակական ժանտախտով:

Հրատարակչությունների կորուստը, որոնք մեծ դժվարությունների գնով պահպանում էին իրենց գոյությունը, հենց այնպես, որեւէ կրպակի կամ խանութի կորուստ չէ: Դա պահանջ է այն բանի, որ մեր դռները բախում է ոգու սովը եւ կգան, իսկ գուցե եւ արդեն եկել են այն օրերը, երբ կուշտ ու կուռ բթված մարդիկ կքաղցեն ճոխ սեղանների առջեւ, երբ ոգու սովը ներթափանցելու է մաշկի ծակոտկեններից ներս, ներծծվելու արյան եւ երակների մեջ, եւ ունայնությունը կրծելու է մարդուն, եւ նրանից մնալու է միայն նրա արտաքին նմանությունը մարդակերպի, իսկ դրանում գրքից ու սովից ոռնալու է բոկոտն Պատրիկյանը:

Հ.Գ. Թեեւ անելիքներ շատ կան, բայց առայժմ այսքանը: «Հայաստան» հրատարակչության կոլեկտիվը դեմ է այդ հակահրատարակչական, հակամշակութային հրամանին: ԳԽ-ում նախապատրաստվում է օրենք «Հրատարակչությունների մասին» (մինչեւ ընդունումը հավանաբար հրատարակչություն այլեւս չի մնա): Մենք գտնում ենք, որ պետք է բոլոր միջոցներով կասեցվի հրատարակչական գործի վարչության մախնոյական սրարշավը: Բոլոր պետական հրատարակչությունների համար, որոնք մեծ ներդրում ունեն ազգային մշակույթի զարգացման գործում, ապահովել հավասար մեկնարկային հնարավորություններ, հաղթահարելու անցումային շրջանի դժվարությունները եւ չզրկել նրանց իրավունքներից իրավական պետության կառուցման ընթացքում:

Ողջամտության կոչ ենք անում:

ԴԱՎԻԹ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Գրող,
«Հայաստան» հրատարակչության տնօրեն

STUDY IN THE USA

The United States Embassy, World Learning Incorporated and the Ministry of Education of the Republic of Armenia are pleased to announce a scholarship program to send thirty-two Armenian secondary students to the United States for one year.

Description of Program.

Students will be selected by World Learning Inc. They will live with American families and study in the United States for one year, from August 1993 until July 1994. Travel and living expenses will be paid by the United States Government.

Who is Eligible.

Students who speak exceptionally good English, who will be in the eight or ninth form of secondary school, as of March 26, 1993.

How to Apply.

Interested students should write in English the following information:

NAME
DATE OF BIRTH
FORM
SCHOOL
ADDRESS OF SCHOOL
TELEPHONE (IF WORKING)

Applicants should write a short essay on the following subject:

Describe yourself, your interests, and why you want to study in the United States.

The essay should be no longer than two pages.

Deadline for Application

The essay, in a sealed envelope, should be brought to the U.S. Embassy, Bagramyan Avenue number 18, no later than 6:00 p.m. on Monday, March 22, 1993.

Finalists will be announced on April 2. A list will be posted at the American Embassy. Finalists will be interviewed by a representative of World Learning Incorporated, who will make the final decision.

digitised by A.R.A.R.@

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ
ARMENPRESS State Newsagency

Միջազգային անցուդարձ

Մարգարետ Թետչերը Արեւմուտքին կոչ է արել «ֆինանսական միջոցներ չխնայել ժողովրդավարության եւ շուկայական բարեփոխումների ուղիով շարժվող Ռուսաստանին օգնելու համար»: «Սանդի Էքսպրես» թերթին տված հարցազրույցում նա արտահայտվել է Ռուսաստանի համար նոր «Մարշալի ծրագրի» ընդունման օգտին: Թետչերը մասնավորապես հայտարարել է. «Ներկայումս մեր աջակցությունը Ռուսաստանին խիստ անհրաժեշտ է, քանի կոմունիզմի փլուզումը մեզ վրա այնքան էլ թանկ չնստեց: Երբ տասը տարի առաջ խորհրդային ղեկավարները մեզ ասեին, թե իրենք վերջ կտան կոմունիզմին, մենք դրա դիմաց նրանց կառաջարկեինք մի ամբողջ կարողություն:

Մարգարետ Թետչերը նախազգուշացնում է

չհանգեցրեց խոշոր խաղաղության հաստատման: Կոմունիզմն իրենից ներկայացնում է ծայրահեղականության մի ձեւ, նրա բնույթն ահավոր է, եւ բազմաթիվ ռուսաստանցիներ վախենում են այն բանից, թե ինչ կարող է պատահել իրենց երկրին, երբ կոմունիստները վերստին տիրեն իշխանությանը: Ռուսի եւ Արեւմուտքը պետք է ամեն ինչ անի, որպեսզի Ռուսաստանում բարեփոխումները չտապալվեն: Երբ Ռուսաստանում կրկին ճգնաժամային վիճակ ստեղծվի եւ իշխանության գլուխ անցնի եւս մեկ «ուժեղ մարդ», կամ երբ Ռուսաստանը տրոհվի առանձին պետությունների, ինչը հղի է հարավսլավական տարբերակի ծագմամբ, ապա դրա համար մեծը կրկնակի նաեւ Արեւմուտքի ներկայիս անհեռատես քաղաքագետների վրա»:

Այժմ Արեւմուտքը կարող է եւ պետք է անհամեմատ շատ բան անի Ռուսաստանի համար: Եվրոպական միավորումների հիմնադրամին Մեծ Բրիտանիայի ամենամյա մուծումները կազմում են 2,6 միլիարդ ֆունտ ստեռլինգ, մինչդեռ Արեւելյան Եվրոպայի պետություններին օգնելու համար կայունացման հիմնադրամը կազմում է ընդամենը 109 մլն. ֆունտ եւ դրանից միայն 10-ն է ստացել Ռուսաստանը:

Մենք պետք է կիսով չափ կրճատենք Մեծ Բրիտանիայի «եվրոպական անդամավճարը», իսկ ազատված միջոցները հատկացնենք Ռուսաստանին: Արեւմուտքը ինչ խնդիրների էլ բախվի, դրանք ոչնչով չեն համեմատվի այն բանի հետ, ինչ ներկայումս տեղի է ունենում Ռուսաստանում: Այնտեղ խեղճ եւ բարձր հարկերից կրճատվող աշխատավարձ ստացող մարդիկ ստիպված են սննդամթերքի դիմաց վճարել սեւ շուկայի գներով:

Մենք ապրում ենք շատ վտանգավոր եւ անհանգիստ ժամանակներ: Կոմունիստական կայսրության փլուզումը

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Մեծամասնությունը դժգոհ է

Եվրոպական միավորման «Եվրոստաս» վիճակագրական վարչությունը հրապարակել է քաղաքական եւ տնտեսական բարեփոխումների ընթացքի եւ դրա հեռանկարների առնչությամբ Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրներում, ինչպես նաեւ նախկին ԽՍՀՄ եվրոպական մասում իր անցկացրած հանրային կարծիքի հարցման արդյունքները:

Ինչպես պարզ է դառնում «Եվրոստասի» տվյալներից, հարցման մասնակիցների մեծ մասը գտնում է, որ իրենց երկրներում ընդհանուր իրավիճակը վատթարանում է: Բացառություն են կազմում միայն Ալբանիան, Սլովենիան, Չեխիան, Մակեդոնիան, Բուլղարիան եւ Էստոնիան: Ռուսաստանում դեպքերի ընդհանուր զարգացումից դժգոհ է հարցման մասնակիցների 51 տոկոսը, մինչդեռ 27 տոկոսը գտնում է, որ երկիրը շարժվում է ճիշտ ուղղությամբ: Դժգոհները առավել մեծ թիվ են կազմում Մոլդովայում, Հունգարիայում եւ Հայաստանում:

Ռուսաստանում 45 տոկոսը առաջիկա 12 ամսում սպասում է տնտեսական վիճակի վատթարացում, 15 տոկոսը գտնում է, որ այն չի փոխվի, իսկ 21 տոկոսը ակնկալում է բարելավում: Տնտեսական առաջգան առավել մռայլ է տեսնում Բելառուսի, Հունգարիայի եւ Հայաստանի բնակչությունը:

Նախկին ԽՍՀՄ եվրոպական մասում կազմավորված պետություններում շուկայական տնտեսության գաղափարները լայն ժողովրդականություն չեն վայելում, շուկայական տնտեսությունը վնասակար է անվանել ռուսաստանցիների 44 տոկոսը, Մոլդովայի բնակչության 50, Լատվիայի 48, Ուկրաինայի 46, Բելառուսի եւ Հայաստանի բնակչության 56 տոկոսը: Ռուսաստանցիների 59 տոկոսը հայտարարել է, որ իրենք նախկին վարչակարգի օրոք ավելի լավ էին ապրում:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Քուվեյթում չորս օտարերկրյա բանվորից մեկը եգիպտացի է

Քուվեյթի արդյունաբերության, գյուղատնտեսության մեջ եւ սպասարկման ոլորտում զբաղված աշխատողների թվով առաջին տեղը զբաղվում են եգիպտացիները: Էմիրության աշխատանքի նախարարության տվյալների համաձայն, Եգիպտոսի քաղաքացիները կազմում են օտարերկրյա աշխատուժի 25 տոկոսը, եւ այսօր Քուվեյթում աշխատում է 90 հազարից ավելի եգիպտացի:

Այդ ցանկում երկրորդ տեղում են սիրիացիները: Քուվեյթում արտադրության մեջ զբաղված են գրեթե 34 հազար սիրիացիներ: Էմիրությունում աշխատում են 13 հազար լիբանանցիներ եւ մոտ 7 հազար հորդանանցիներ: Ինչպես հաղորդել է «Սաուդ ալ արաբ» ռադիոկայանը, Քուվեյթի ժողտնտեսության մեջ ընդամենը աշխատում են գրեթե 100 ազգությունների ներկայացուցիչներ, այդ թվում սոմալեցիներ, մարոկկացիներ, լիբիացիներ, իրաքցիներ, ալժիրցիներ, Հարավարեւելյան Ասիայի երկրների, Հնդկաստանի, Թուրքիայի ԱՄՆ-ի, Մեծ Բրիտանիայի եւ շատ ուրիշ պետությունների բանվորներ:

Ռադիոկայանը նշում է, որ Քուվեյթում գործող օրենսդրության համաձայն, երկրում օտարերկրյա աշխատողների թվաքանակը չպետք է գերազանցի 500 հազարից:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

«Ռուսաստանյան թուղթ» բորսայի մարտի 2-ի աճուրդի գործարքները

Անվանումը	զանգվածը գ/մ	չափը մմ	առաջրկվ. տոննա	վճռվ. ն. ռուբ./ն.
		Տպագրական թուղթ		
տպագրական H2	60	840	50.000	50.000 51.000
կավճապատ երկկողմ	5	400	8.102	8.102 100.000
օֆսեթային H1	120	720	15.000	15.000 81.000
կավճապատ երկկողմ գեղ. բացիկների համար	250	20x940 (GOZN)	6.880	6.880 280.000
ֆարտային միակողմ ղրոշմվածը «կտավ»	200	680x928	10.000	1.000 150.000

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ներմուծվող ցորենի գները

	առաքում	գինը 2.3.93 թ. (դոլլար ն. դիմաց)
Արեւմտյան Եվրոպա		
Ամերիկյան «Ռեդ վինտեր» թիվ 2	մարտ	175,50
	ապրիլ	170,75
	մայիս	170,75
Ամերիկյան «Նորթերն սփրինգ», 14 տոկոս սպիտակուց	ավգ առգանք	205,00
	մարտ	184,25
	ապրիլ	179,75
	ապրիլ/մայիս	185,50
Ամերիկյան «Նորթերն սփրինգ» 15 տոկոս սպիտակուց	մարտ	208,00
	ապրիլ	203,50
	ապրիլ/մայիս	209,50
Կանադական թիվ 1 «Ուեսթերն ռեդ սփրինգ» 13,5 տոկոս սպիտակուց	ավգ առգանք	235,00
Ֆրանսիական՝ Լոնդոնի շուկայում 11-12 տոկոս սպիտակուց (ֆ. ստ. տոննայի դիմաց)	փետրվար	178,00
ԱՄՆ		
Չիկագոյի առեւտրական խորհուրդ «Ռեդ վինտեր» (դոլլար բուշելի դիմաց)	մարտ	3,74 1/4
	մայիս	3,36 3/4
	հուլիս	3,16 1/4
	սեպտեմբեր	3,19 1/4
Արգենտինա		
Յացի սպիտակ ցորեն, առաքումը՝ բորսայի պայմաններով Բայա Բլանկա նավահանգիստ (դոլլար տոննայի դիմաց)	մարտ	128,40-30,00

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Շաքարի համաշխարհային գները

տեսակը	առաքումը		գինը 2. 3. 93 թ. (դոլլար ն. դիմաց)
Մեծ Բրիտանիա *Լոնդոնի բորսա շաքարի հումք, պայմ. թիվ 6*			
	Մեծ Բրիտանիա		
	մայիս		220,00
	օգոստոս		224,0
	հոկտեմբեր		203,0
սպիտակ շաքար, պայմ. թիվ 5	**Եվրոպայի նավահանգիստներ**		
	մայիս		274,00-275,00
	օգոստոս		274,00-275,00
	հոկտեմբեր		256,00-257,00
	դեկտեմբեր		255,00-256,00
Ֆրանսիա *Փարիզի բորսա պայմ. թիվ 2*	**Եվրոպայի նավահանգիստներ**		
	անհապաղ առաքում		272,50
	մայիս		271,60-272,50
	օգոստոս		272,00-273,00
	հոկտեմբեր		252,00-254,50
	դեկտեմբեր		251,50-254,50
ԱՄՆ *Նյու Յորքի սուրճի, կակաոյի եւ շաքարի բորսա (պայմ. չափը 50,8տ)*	մայիս		10,34
	հուլիս		10,37
	հոկտեմբեր		9,58

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Լուրեր-Հուր

Կառավարությունը կողմ է չին ֆերմերների արտագաղթին

Չինացի հմուտ ֆերմերները եւ գյուղատնտեսները սկսել են ավելի ու ավելի հաճախ արտասահմանյան երջագայություններ կատարել համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման նպատակով, հայտնեց Չինաստանի գյուղատնտեսության նախարար Լյու Չունգին: Չինաստանի կառավարությունը հավանություն է տալիս այդ ուղեւորություններին, ինչպես նաեւ գյուղատնտեսության աշխատողներին խրախուսում է հեռանալ երկրից, համատեղ ձեռնարկություններ ստեղծել եւ օտարերկրյա կապիտալ ներգրավել, որի շնորհիվ կհաջողվի զգալիորեն ավելի արագ կենսագործել 10 տարի առաջ սկսված տնտեսական բարեփոխումները:

Թեւավոր հրթիռները կծառայեն նոր նպատակների

«Ավիեյշն ուիք ընդ սփեյս թեքնոլոջի» հանդեսը հրապարակել է հաղորդում, որտեղ ասված է, թե ԱՄՆ-ը սկսել է իր մեծ հեռահարության հարյուրավոր թեւավոր հրթիռները վերափոխել նոր խնդիրների կատարման նպատակով: Դրանք կհանդերձավորվեն սովորական եւ «ոչ մահաբեր» մարտագլխիկներով եւ կարող են օգտագործվել երջանային հակամարտություններում: Հանդեսը պարզաբանում է, որ «ոչ մահաբեր» մարտագլխիկների թվին է դասվում էլեկտրամագնիսական ազդակի գեներատորը: Միկրոալիքների հուժկու թռնկում առաջացնելով, այդ սարքը կարող է շարքից հանել հակառակորդի էլեկտրոնային սարքավորումները: Այդ մարտագլխիկները, նշում է հանդեսը, կարելի է կիրառել երջանային (օրինակ՝ Հարավսլավիայի) հակամարտությունների դեպքում, նվազագույն զոհեր պատճառելով խաղաղ բնակչությանը:

Ժամանակավորապես արգելված է հացահատիկի արտահանումը

Բուլղարիայում մինչեւ 1993 թ. հոկտեմբեր արգելված է հացահատիկի արտահանումը, որպեսզի մասնավոր ֆիրմաների անվերահսկելի մատակարարումները չհանգեցնեն բնապաշարների սպառմանը եւ կառավարությանը չստիպեն դիմել հացահատիկի ներմուծման: Դեռ 6 ամիս առաջ գտնում էին, թե երկրում ավելի է ցորենի 1,5 միլիոն տոննա ավելցուկ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Անհայտ բարեգործն օգնում է հաշմանդամ երեխաների

Տյումենի 700 հաշմանդամ երեխաներ անվճար ստացել են մսի պահածոներ, տոմատի մածուկ, պովիդլո եւ այլ մթերքներ: Մանկական հիմնադրամի մարզային բաժանմունքը 4,5 միլիոն ռուբլու սննդամթերք է ստացել մի կազմակերպությունից, որը ցանկացել է անհայտ մնալ: Այն վերապահել է միայն մեկ պայման, որպեսզի բարեգործական օգնությունը բաժանվի հաշմանդամ երեխաներին: ՏԱՍՍ

Հյուսիսային Օսիան ճանաչեց Հարավային Օսիային

Մարտի 6-ին Հյուսիսային Օսիայի Գերագույն խորհուրդը փակ նիստում ընդունեց Հարավային Օսիայի Հանրապետության ճանաչման մասին որոշումը: Այդ քայլի որոշումը հիմնված էր «սոցիալ-տնտեսական եւ մշակութային ինտեգրացման հիմնադրույթների վրա, հաշվի առնելով էթնիկական տարածքների եւ օսժողովրդի պատմական, մշակութային եւ հոգեւոր ընդհանրությունների միասնությունը»: Հյուսիսային Օսիայի խորհրդարանը հայտարարեց, որ մտադիր է իր որոշման մասին տեղեկացնել Ռուսաստանի, Վրաստանի եւ Հարավային Օսիայի խորհրդարաններին: Դիտորդների կարծիքով, այդ որոշումը հավանաբար կհանգեցնի Վրաստանի եւ Հարավային Օսիայի միջեւ հակամարտության սրմանը: Մինչդեռ Վրաստանի ղեկավար է. Շեւարդնաձեն հայտարարեց, որ «այդ որոշումը չունի իրավական ուժ եւ հիմք»: ԻՖ

digitised by A.R.A.R.@

Միջին Արեւելք

ԻՍԼԱՄԻ ԴՐՈՇԻ ՆԵՐՔՈ

Անցյալ շաբաթ Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպությունը (ՊԱԿ) նորից հաստատեց, որ պաղեստինյան պատվիրակությունը չի մասնակցի խաղաղ բանակցություններին, մինչեւ Իսրայելը չկատարի ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի թիվ 799 բանաձեւի պահանջները՝ անհապաղ հետ վերադարձնել վերջերս վտարված պաղեստինցիներին: Մինչդեռ Իսրայելի վարչապետ Յիցխակ Ռաբինը հայտարարել է, որ պատրաստ է անմիջապես հետ վերադարձնել 100 պաղեստինցու, իսկ մնացած 300 հոգուն՝ մինչեւ տարվա վերջը: Այդ որոշումը հիմնված է ամերիկացիների հետ ձեռք բերած պայմանավորվածության վրա: Ռաբինը հաշվի չի առնում այն հանգամանքը, որ պաղեստինցիները մերժեցին այդ առաջարկը: Այժմ նրա ուշադրությունը սեւեռված է Սիրիայի կողմը՝ գործարք կնքելու ակնկալիքով:

Երբ անցյալ տարի դեկտեմբերին նա վտարեց իսլամական պաղեստինցիներին, որոնք ավելի շուտ քաղաքական, քան ռազմական դեմքեր էին, այդ թվում Համասի 30 քարոզչական ղեկավարների, Ռաբինը պնդում էր, որ դա հավանաբար կօգնի ՊԱԿ-ին խաղաղ ընթացքի զարգացման գործում: Հակառակ դրան, արտաքսումը ոչ միայն խափանեց խաղաղ բանակցությունները, այլ նաեւ նպաստեց Համասի եւ Ֆաթհի (ՊԱԿ-ի ղեկավար ուժը) միջեւ բեւեռացման վերացմանը, քանի որ Ֆաթհը ստիպված էր պաշտպանել «Մուսուլման եղբայրներին»: Մինչդեռ, արտաքսումից միայն մեկ ամիս առաջ, Յասեր Արաֆաթը Համասին նմանեցնում էր Հարավ-Աֆրիկյան Ինկաթա շարժման հետ:

1991 թ. Մադրիդում սկսված խաղաղ գործընթացից անմիջապես հետո Համասի ղեկավարության տակ գտնվող 10 խմբերի դաշինքը (նրանցից շատերը ավելի շուտ ազգայնական են, քան իսլամական) բացահայտորեն հանդես եկան բանակցությունների դեմ: Այն, որ Համասի ժողովրդականությունն աճեց այնքան, որ նա դարձավ գրավյալ տարածքներում երկրորդ ուժը Ֆաթհից հետո, բխում է այն հանգամանքից, որ պաղեստինցիները հավատացած են, թե խաղաղ բանակցությունները ոչ մի արդյունք չեն ունենա: Նրանք գտնում են, որ ՊԱԿ-ի պատվիրակությունը բանակցություններ է վարում ինքնավարություն ստանալու ակնկալիքով, ինչը պաղեստինցիներին սեփական աղբը հավաքելու իրավունքից բացի ոչինչ չի տա:

Մադրիդում տեղի ունեցող բանակցությունների ժամանակ իսկական խանդավառություն էր տիրում: Պաղեստինցիները խորապես խաղաղություն են ցանկանում: Սակայն կա մի սահմանագիծ, որից այն կողմ համաձայնությունն անհնար է թվում: Երբ Ռաբինը իրագործեր այն ամենը, ինչ նա խոստացավ պաշտոնը ստանձնելուց հետո, պաղեստինցիների աջակցությունը Համասին կնվազեր, առնվազն մինչեւ այն մակարդակը, որը կար Մադրիդի բանակցություններից առաջ (երբ Համասի կողմնակիցների թիվը Ղազայի գոտում 33-40 տոկոս էր, իսկ Հորդանան գետի արեւմտյան ափում 20-25 տոկոս):

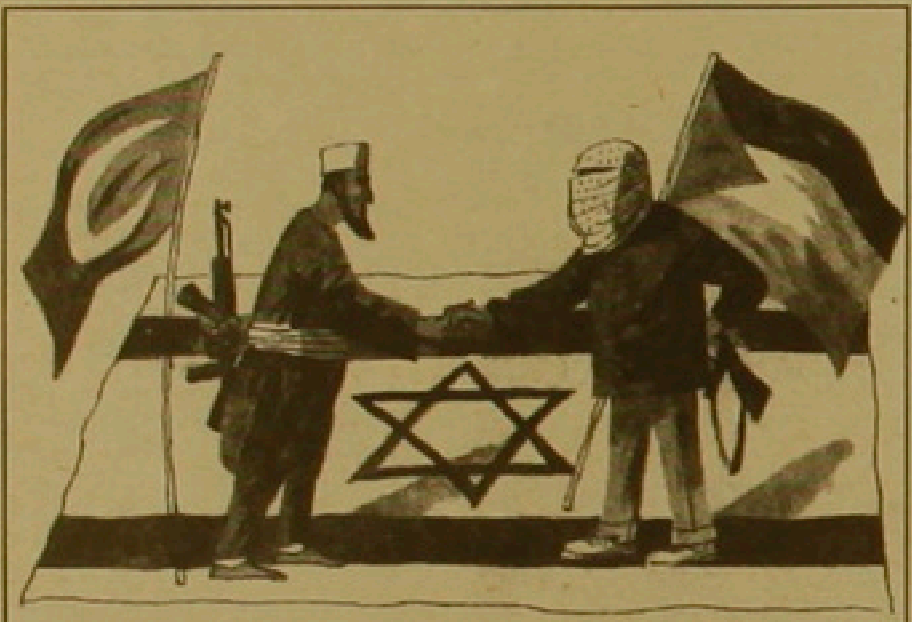

Մեծամասամբ փախստականներով բնակեցված աղքատ եւ բարեպաշտ Ղազան հաստատվեց որպես կրոնական տենչի ծագման իդեալական վայր: Համասը սկիզբ առավ «Մուսուլման եղբայրներ» կազմակերպությունից, որը տարածված էր գրավյալ տարածքներում, 1970-ականներին: «Մուսուլման եղբայրները» խրախուսվում էր Իսրայելի կողմից, որպես ՊԱԿ-ի հակառակորդներ: Նրա նպատակն էր հասարակությանը վերադարձնել Իսլամի ճիշտ ուղու վրա, որից նրան շեղել էին ազգայնական շարժման աշխարհիկ հիմնադրույթները: Միայն այն ժամանակ, երբ իրականացվեր այս նպատակը, կհասունանային Ջիհադի համար անհրաժեշտ պայմանները՝ Պաղեստինը մեծ իսլամական պետություն դարձնելու համար:

Իսլամական Ջիհադը, որը ծագեց 1980-ականների սկզբին, կործանեց այս առաջնությունները: Սակայն միայն 1987 թ. դեկտեմբերին, Ինթիֆադայի (ապստամբություն) ժամանակ «Մուսուլման եղբայրները» պայքարին մասնակցելու նպատակով ստեղծեց Համասին, որը նշանակում է «եռանդ» եւ նաեւ իր մեջ է մարմնավորում իսլամական ընդդիմադիր շարժումը: Ոչ մի տարաձայնություն չկա իսլամական Ջիհադի, որին Իրանի հետ կապ ունենալու համար անվանում են «Շիա խմբակցություն», եւ Համասի միջեւ, որին արհամարհում են «դրագմատիզմի» համար:

Համասը ձեւակերպել է իր սեփական ծրագիրը, որը չափազանց անորոշ է: Մի կողմից, նա երկտեսության ստեղծման, Իսրայելի ճանաչման եւ խաղաղ գործընթացի դեմ է: Մյուս կողմից, ցանկանում է ակտիվ դեր խաղալ քաղաքական խաղում, մերժելով այն փաստը, որ ՊԱԿ-ը պաղեստինյան ժողովրդի բացարձակ ներկայացուցիչն է եւ ձգտելով մտնել Պաղեստինի ազգային խորհրդի կազմի մեջ, պահանջելով տեղերի 40 տոկոսը: Չնայած Համասը չի ցանկանում բանակցել Իսրայելի հետ, նրա ղեկավարներն ակնարկեցին, որ ժամանակավորապես կընդունեն ներկայացված առաջարկը: Հավանաբար Համասը փորձում է իր սկզբունքները համաձայնեցնել ցանկության հետ, խաղից դուրս չմնալու նպատակով, երբ հանկարծ խաղաղություն հաստատվի: The Economist, 26 փետրվար, 1993

Բալկաններ

Օրական 30 մարդ է զոհվում արեւելյան Բոսնիայում

Ինչպես հաղորդում է RFI կայանը, օրական 30 մարդ է զոհվում արեւելյան Բոսնիայում հիվանդությունների, քաղցի եւ ռմբակոծությունների հետեւանքով: Բոսնիայում ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերի հրամանատար ֆրանսիացի գեներալ Մորիոնը հայտարարել է, որ իր տեսչական այցելությունների ժամանակ չի հայտնաբերել կանանց զանգվածային բռնաբարությունների եւ մահմեդական բնակչության զանգվածային կոտորածների փաստեր: Գեներալ Մորիոնը գտնում է, որ պատերազմի վայրագություններում չի կարելի մեղադրել միայն սերբերին, այլ պետք է հավասարության նշան դնել հակամարտության բոլոր մասնակիցների միջեւ: Այս կապակցությամբ, Բոսնիայի ներքին գործերի նախարարը հայտարարել է, որ գեներալ Մորիոնից պարզապես թաքցվել են փաստերը, եւ կոչ է արել նրան կրկին այցելել բոսնիական բնակավայրերը: Միաժամանակ, կայանը հաղորդում է, որ ԱՄՆ-ում ընթացող խաղաղ կարգավորման բանակցություններում հուսադրող առաջընթաց է նկատվում: Բոսնիայի նախագահ Ալիյա Իզեթբեկովիչը Նյու Յորքից մեկնել է Սարաեւո, խորհրդակցելու իր գործընկերների հետ կարգավորման ժնեւյան տարբերակի ընդունման շուրջ: Սակայն, Բոսնիայի սերբերի առաջնորդ Կարաջիչը հայտարարել է, որ ինքը կլքի բանակցությունները, եթե միջազգային հանրությունը նոր պատժամիջոցներ կիրառի Սերբիայի դեմ:

«Սերբիան որեւէ առնչություն չունի Բոսնիայում տեղի ունեցող հակամարտության հետ, եւ մենք չենք հանդուրժի, եթե նրա դեմ որեւէ գործողություն կիրառվի», հայտարարել է Կարաջիչը: Լորդ Օուենն այս կապակցությամբ հանդես է եկել պատասխան հայտարարությամբ, ուր ասվում է, որ «Կարաջիչի կողմից նման քայլի իրագործումը լուրջ աղետալի կստեղծի Բոսնիայի ողջ սերբ ազգաբնակչության համար, մանավանդ եթե հաշվի առնենք միջազգային հանրության շրջանակներում հակասերբական հասարակական կարծիքը եւ այն զգացմունքայնությունը, որով մարդիկ վերաբերվում են Բոսնիայում տեղի ունեցող խժդժություններին: ■

Աֆղանստան

Քաբուլը քաոսային վիճակում

Խորհրդային զորքերին հաղթած աֆղան զորապետներն ավելի ու ավելի են բացահայտում իշխանության բաժանման հարցում համաձայնության հասնելու իրենց անկարողությունը: Քաբուլը մասնատված է, քաղաքի թաղամասերը տարբեր զինված խմբավորումների վեճի առարկա են դարձել: Ռումբերի պայթյունների պայմաններում քաղաքացիական բնակչությունը փաստորեն շրջափակման մեջ է: Քաղաքի գլխավոր հիվանդանոցը լեփ-լեցուն է վիրավորներով, շենքը չի ջեռուցվում, իսկ բժիշկները վիրահատության համար այլեւս բժշկական պիտույքներ չունեն: Այս ընդհանուր անիշխանության պայմաններում օրեր կայացած զինադադարն օգտագործվեց բռնարարքների համար, որոնք անվերջանալի մարտերի հավանական նախանշաններն են մի երկրում, որտեղ իշխում է տոհմական կամ կրոնական վրեժխնդրությունը: Մասնավորապես տեղեկություններ կան, թե կառավարական զորքերն սպանել են խաղաղ շիա բնակիչների: Պաշտպանության նախարար հրամանատար Մասուդը դեռ երեկույթին տիրում է Քաբուլի միայն մի քանի թաղամասերի: Մի խոսքով, խաղաղության նշաններ չեն երեւում այդ երկրում, որը մասնատված է ազդեցության այնքան ոլորտների, որքան խմբավորում եւ կուսակցություն կա Աֆղանստանում: Նկատվում է էլ ավելի մտահոգիչ երեւույթ. Պակիստանի գաղտնի ծառայությունների եւ Իսլամաբադի իսլամականների տարօրինակ աշխուժացումը: ■

ԱՄՆ

Օգնությունն Իսրայելին կկրճատվի՞

Ինչպես հաղորդում է BBC կայանը, Իսրայելում ԱՄՆ-ի դեսպան Ուիլյամ Խարդը հայտարարել է, որ Իսրայելին հատկացվող ամենամյա ամերիկյան օգնությունը կարող է կրճատվել, կապված նախագահ Քլինթոնի նոր տնտեսական քաղաքականության հետ, որը նպատակ ունի արմատապես կրճատելու ԱՄՆ-ի պետական բյուջեի դեֆիցիտը:

Այս հայտարարությունը Խարդն արել է այն բանից հետո, երբ Իսրայել են այցելել Բիլ Քլինթոնի մերձավոր շրջապատից երկու սենատոր: Հիշեցնենք, որ ԱՄՆ-ի կողմից Իսրայելին հատկացվող ամենամյա տնտեսական օգնությունը կազմում է 1,2 մլրդ դոլլար, իսկ ռազմական օգնությունը 1,8 մլրդ դոլլար, չհաշված պաշտպանական ծրագրերի ֆինանսավորումը, ինչպես նաեւ 10 մլրդ դոլլարի գումարը, որը Բուշի վարչակարգը խոստացել էր իրեական բնակավայրերի կառուցման համար: Ուիլյամ Խարդի հայտարարության կապակցությամբ ԱՄՆ-ի դեսպանատունը հայտարարել է, որ դա ընդամենը դեսպանի անձնական կարծիքն է, թեեւ որոշ դիտորդներ գտնում են, որ դա կարող է իրականություն լինել: Նախկինում, Իսրայելի արտգործնախարար Շիմոն Պերեսն արդեն դժգոհություն է հայտնել, որ ամերիկյան օգնությունը Իսրայելին փաստացի կրճատվել է, քանի որ անփոփոխ է 1985 թվականից (հաշվի առնելով գների աճն ու արժեզրկումը):

Նշենք, որ անցած «հնացած» տարբերակով ԱՄՆ-ի կողմից աշխարհի երկրներին հատկացվող ամերիկյան օգնության 14 միլիարդի առյուծի բաժինն ընկնում է Իսրայելին: ■

Լուրերի Հոսք

Ֆրանսիային մեկուսացում է սպառնում

Ինչպես հաղորդում է RFI կայանը, Գերմանիայի արտգործնախարար Քինքելը անդրադառնալով Առեւտրի ու սակագների գծով գլխավոր համաձայնության շրջանակներում Ֆրանսիայի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ գոյություն ունեցող արմատական հակասություններին, հայտարարել է, որ «մեկ երկրի (Ֆրանսիայի) ներքաղաքական խնդիրը չպետք է դրդի ողջ եվրոպային առեւտրական պատերազմի ԱՄՆ-ի հետ»: Գերմանիայի նման դիրքորոշումը Ֆրանսիայի համար կենսական նշանակություն ունեցող հարցի վերաբերյալ լուրջ սպառնալիք է ստեղծում միավորված եվրոպայի ապագայի համար, որի առանցքը կազմում է ֆրանս-գերմանական սերտ համագործակցությունը: Քինքելը հայտարարել է նաեւ, որ Գերմանիան կողմնակից է սերբերի դեմ ավելի խիստ պատժամիջոցների կիրառմանը, երբ «Սերբիան կհայտնվի քաղաքական եւ տնտեսական լիակատար մեկուսացման մեջ»:

Զորավարժություններ Պարսից ծոցում

Ինչպես հաղորդում է BBC կայանը, ծոցում ծառայության մեջ գտնվող ռուսական ռազմանավը մասնակցել է ԱՄՆ-ի, Մեծ Բրիտանիայի եւ Ֆրանսիայի ռազմածովային ուժերի զորավարժություններին: Անցած տարվա հոկտեմբերից հետո սա արդեն երրորդ զորավարժությունն է, որ անց է կացվում ծոցի ավազանում: Կայանը հիշեցնում է, որ փետրվարին Քուվեյթը ռազմական համագործակցության համաձայնություն է ձեռք բերել Ռուսաստանի հետ, որն արեւմտյան երկրների հետ համատեղ փաստորեն ապահովում է անվտանգությունը շրջանում: Իրանը, որը բազմիցս հանդես է եկել ընդդեմ օտար ուժերի ներկայության ծոցում եւ նրան հարող երկրներում, դեռեւս զորավարժությունների կապակցությամբ մեկնաբանություններ չի արել: Կայանի մեկնաբանի կարծիքով, քանի դեռ ծոցի երկրները չեն կազմակերպել սեփական համատեղ պաշտպանության համակարգը, արեւմտյան եւ ռուսական ռազմական ներկայությունը ծոցում կենսական անհրաժեշտություն է, նշում է կայանը:

Քաբուլում կրկին արյունալի մարտեր

Ինչպես հաղորդում է «Ազատություն» կայանը, չնայած Իսլամաբադում ձեռք բերված համաձայնություններին, Քաբուլում կրկին արյունալի մարտեր են բռնկվել Գյուլբեդդին Հեքմաթյարի «Հեզբ է Իսլամի» կազմակերպության ջոկատների եւ կառավարական ուժերի միջեւ: Երկու կողմերն էլ մեղադրում են միմյանց զինադադարը խախտելու մեջ: Ինչպես հաղորդվել էր, ըստ Իսլամաբադյան համաձայնությունների, նախագահ Ռաբբանին պետք է լուծարեր պաշտպանության նախարարությունը, որը գլխավորում է ազդությամբ տաջիկ Մասուդը, իսկ Հեքմաթյարը պետք է ստանձներ վարչապետի պաշտոնը Աֆղանստանում:

Վրաց դիվանագետները ռուսական զորքերի դուրս բերման մասին

Մարտի 9-ին Մոսկվայում պետք է կայանա ռուս-վրացական բանակցությունների հերթական՝ չորրորդ փուլը: Սպասվում է, որ առեւտրատնտեսական բազմաթիվ հարցերից բացի հատուկ քննարկման առարկա կդառնան երկու երկրների ռազմաքաղաքական կապերի խնդիրները: Դիվանագիտական շրջանակներում «Ինտերֆաքս»-ին հայտնեցին, որ վրացական կողմն առաջարկություններ է պատրաստել Վրաստանի տարածքից ռուսական զորքերի դուրս բերման ժամկետների վերաբերյալ: Դրանցով նախատեսվում է դուրսբերումն իրականացնել 1995 թ. հուլիսից դեկտեմբեր: Մոսկվայի բանակցություններում կրկին կքննարկվի նախկին ԽՍՀՄ «զինված ուժերի ռազմական ունեցվածքից» Վրաստանին բաժին հատկացնելու հարցը: ՌՖ

digitised by A.R.A.R.@

Լուրերի Հոսք

Կրկին Կալինինգրադի խնդիրը

Ինչպես հաղորդում է BBC կայանը, Մոսկվայում նախկին ԽՍՀՄ տարածքում ապրող գերմանացիների հերթական համաժողովում կրկին արծարծվել է Կալինինգրադի մարզում (նախկին Արեւելյան Պրուսիա) գերմանական ինքնավարություն ստեղծելու հարցը։ Այս կապակցությամբ համաժողովի աշխատանքներին մասնակցող Գերմանիայի ներքին գործերի պետական նախարարը հայտարարել է, որ Կալինինգրադի մարզն իր երկրի կողմից դիտարկվում է իբրեւ Դաշնակցային Ռուսաստանի անբաժանելի մասը, իսկ եթե Ռուսաստանի քաղաքացիները ցանկանում են վերաբնակվել այնտեղ, ապա դա նրանց քաղաքացիական իրավունքն է։ «Գերմանիան իր հայրենակիցներին անհրաժեշտ աջակցություն ցույց կտա, որտեղ էլ որ նրանք ստեղծեն իրենց ինքնավարությունը», հայտարարել է պետական նախարարը։

Մ. Նահանգները մտահոգություն է հայտնել

Ինչպես հաղորդում է BBC կայանը, ԱՄՆ-ը ուղերձ է հղել Վրաստանի եւ Ռուսաստանի կառավարություններին, ուր իր մտահոգությունն է արտահայտել նրանց միջեւ հարաբերությունների լարվածության կապակցությամբ։ Վաշինգտոնի կարծիքով, այն կարող է լիցքաթափվել, եթե Ռուսաստանը ճանաչի Վրաստանի տարածքային ամբողջականությունը, իսկ Վրաստանը խուսափի այնպիսի գործողություններից, որոնք լարում են հարաբերությունները Ռուսաստանի հետ։ Կայանը հաղորդում է նաեւ, որ Ռուսաստանի արտգործնախարարությունը հայտարարել է, թե այդպիսի ուղերձի մասին ոչ մի տեղեկություն չունի։

Չորս միլիարդ ռուբլու կեղծ ծանուցագրեր

Հյուսիսային Կովկասի տնտեսական հանցագործությունների գլխավոր վարչության աշխատակիցները պարզել են Մալգոբեկ քաղաքի հաշվարկային-դրամարկղային կենտրոնում ավելի քան 4 միլիարդ ռուբլու հեռագրական կեղծ ծանուցագրերի առկայությունը, որոնք առաքվել էին Կեմերովոյի եւ Մոսկվայի բանկեր։ Այդ մասին Ինտերֆաքսին հայտնեց Ռուսաստանի ներքին գործերի նախարարության հասարակական կապերի կենտրոնը։ ԻՖ

Անչափահաս դրամանենգներ

Մարտի 6-ին Տյումենի երկաթուղային կայարանում միլիցիայի աշխատակիցները կեղծ դրամի պատրաստման եւ իրացման համար ձերբակալել են Սիբիրի Տոբոլսկ քաղաքի 15-ամյա դպրոցականների, որոնցից առգրավվել է 5000-անոց 36 կեղծ թղթադրամ։ Դրանք պատրաստված են քսերոքսով, սովորական թղթի վրա, եւ ներկված են գունավոր մատիտներով։ ԻՖ

Կրակոցներ Մոսկվայի կենտրոնում

Մարտի 6-ի ուշ երեկոյան Մոսկվայի կենտրոնում մի խումբ ելուզակներ հարձակվել են գործարար շրջաններում հայտնի մասնավոր խուզարկուների գործակալության տնօրենի վրա։ Նրանից խլել են կաշվե բաճկոնը, ժամացույցը, դրամը եւ գազի ատրճանակը։ Միլիցիայի աշխատակիցներին հաջողվել է բռնել հանցագործներին, որոնք զինված դիմադրություն են ցույց տվել։ ԻՖ

Անգոլայում «երկար պատերազմ»

Անգոլական բանակի հրամանատարներից մեկը զգուշացրեց, որ կառավարությունը պատրաստվում է «երկար պատերազմ» մղել «Ունիտա» ապստամբական շարժման դեմ։ Մյուս կողմից, երկրի խորհրդարանը որոշեց ժողովրդային զինված խմբեր կազմել երկրի տարբեր շրջաններում ապստամբների դեմ ուղարկելու համար։

Մշակույթ

Երգիչը եւ իր երգերը

Հավանաբար շատերն են հիշում այս տարվա ամանորյա հեռուստածրագիրը եւ դրա շրջանակներում երբեւէ տրված «Աստղ» երաժշտական հաղորդումը, որի ժամանակ մրցանակներ էին տրվում անցած տարվա լավագույն երգին, երգչին եւ այլն։ Հեռուստադիտողը, կարծում եմ, մտապահեց նաեւ «Հայաստան» հեռուստաընկերության սահմանած «1992 թվականի ամենահանրաճանաչ երգի» մրցանակին արժանացած հեղինակ-կատարողին՝ Ձորեին, որն այդ օրը ներկայացրեց իր «Դու դեռ չգիտես» երգը։ Չենք կարող չասել, որ եւ այս, եւ երիտասարդ կոմպոզիտորի մի քանի այլ երգեր արդեն հասցրել են սիրվել պատանիների ու աղջիկների շրջանում, դառնալ իսկապես հանրաճանաչ։

– Իսկ ինչո՞ւ «Ձորե», չէ՞ որ դա երաժշտական եզր է,– հարցնում եմ ես, որին ի պատասխան երգիչը ժպտում է եւ կանգնում՝ ցուցադրելով իր, մեղմ ասած, ոչ բարձրահասակ լինելը։ Այդպես են կոչել նրան իր դասընկերները, երբ դեռ սովորում էր Չայկովսկու անվան երաժշտական դպրոցի ջութակի դասարանում (դասատու՝ Վազգեն Ավետիսյան)։ Իսկական անունը Վահան Գեւորգյան է։ Բարձրագույն կրթությունը դարձյալ ջութակի մասնագիտության գծով նա ստացել է Կոմիտասի անվան երաժշտանոցում՝ այս անգամ արդեն ուսանելով Ռուբեն Ահարոնյանի մոտ։

Էստրադայի ժանրում սկսել է ելույթներ ունենալ վաղուց։ Այն «հին, բարի ժամանակներում» հաճախակի էին վոկալ-գործիքային խմբերի ելույթները բեմերում «Ուսանողական գարուն»ների ժամանակ, տարբեր հիմնարկ-ձեռնարկություններում։ Իսկ Ձորեն ուներ իր խումբը. հավաքել էր իր նման երաժշտության սիրող տղաների, եւ ելույթներ էին ունենում ամենուր՝ հիմնականում ընդօրինակելով ռոք «աստղերին», հատկապես Էլվիս Փրեսլիին, նաեւ Ադրիանո Չելենտանոյին։ Ունկնդիրները հավանում էին, ծափահարում եւ ոգեւորում։ Մերթ ընդ մերթ էլ կատարում էր իր երգերը, որոնք նույնպես կարծես թե վատ չէին ընդունվում։

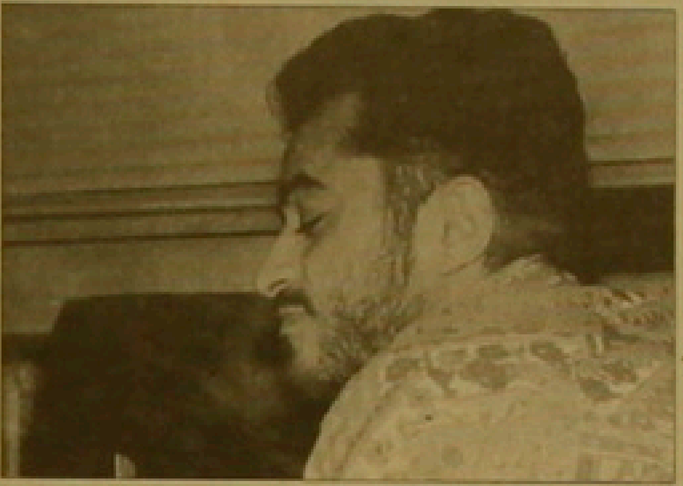

Անցնող տարիները, երգաստեղծման ասպարեզում ունեցած հաջողությունները երիտասարդ արվեստագետին «ստիպեցին» ջութակի աղեղը՝ փոխարինել նոտաներով ու գրչով։ Նա կազմեց նոր՝ պրոֆեսիոնալ խումբ, որ կոչվում էր «Ձորե ֆանքի»։ Չնայած անվանմանը, այն «ֆանքի» ոճի խումբ չէր եւ ավելի շատ ձգտում էր երգերի դասական մատուցման եղանակին։ Իր գործիքային կազմում այն ներառում էր ջութակներ, թավջութակ, կիթառ, շրթհարմոն, հոբոյ եւ սաքսոֆոն։ Ի շարս այլ երգերի, խումբը կատարում էր նաեւ Ձորեի ստեղծագործությունները։ Մեկը մյուսին էին հաջորդում նրա քնարական, բանաստեղծական հեղինակային տեքստի եւ երաժշտության ներդաշն համադրությամբ աչքի ընկնող երգերը՝ հայտնի «Ժամացույցը», «Դու դեռ չգիտես», «Ես ուզում եմ իմանալ», «Բարեւ, իմ սեր»։ Վերջինը մտավ 1990 թ. հայկական անդրանիկ հիթ-շքերթի առաջին տասնյակի մեջ, իսկ խումբը ճանաչվեց լավագույնը։

Այդ շրջանում էր, որ սկսվեցին նաեւ նկարահանումները։ Հրանտ Մովսիսյանի նկարած «Ժամացույց» տեսահոլովակը դարձավ Ձորե-երգահանի հայտնության խա-կական սկիզբը։ Նրան նկատեց եւ «Այր» հեռուստաշոուին մասնակցելու հրավիրեց Արթուր Գրիգորյանը։ Վերջինիս մասին զրուցակիցս ոգեւորությամբ է արտահայտվում, ասելով. «Նա այն միակ մարդն է, որ կանաչ ճանապարհ բացեց երիտասարդ երգիչներիս համար»։ Ասենք նաեւ, որ գնահատելով Ձորեի դերասանական շնորհքը, նորաբաց «Մետրո» թատրոնը նրան դարձյալ հրավիրեց, որտեղ արտիստը զբաղված է երկու ներկայացումներում։

Երիտասարդ ստեղծագործողի օժտվածության նոր, վառ դրսեւորումներ դարձան «Ես եմ քո ընկերը» եւ հատկապես «Ուրվական» երգերը։ Ափսոս, սակայն, որ դրանք ձեռքից ձեռք են անցնում սիրողական մակարդակով արված ձայնագրություններով։ Բանն այն է, որ սովորական երգ ձայնագրելու մեկ ժամն արժե 800-1000 ռուբլի, իսկ այն ձայնագրվում է ամենաքիչը հինգ ժամում։ Դե եկ, երիտասարդ արվեստագետ ու գլուխ հանիր գործից։ Բարեբախտաբար, այս դեպքում գտնվեցին մարդիկ՝ «Ազգային հնչյուն» ստուդիայի տնօրեն Թովմաս Բաղդյանը եւ Արեգ Նազարյանը, որոնք ուզեցին օգնել ձայնագրելու Ձորեի երաժշտական ալբոմը, սակայն այժմ էլ հոսանք չկա։ Խնդիրներն իհարկե շատ են, գրեթե անվերջանալի։ Բայց կարեւոր է նաեւ այս գործը։ Երբ ուշադիր ես եղել, հայկական ռադիոյով թե հեռուստատեսությամբ հիմնականում հնչում են կամ մեր երգիչների հին ձայնագրություններ, կամ՝ արտասահմանյան կատարողների։ Սա արտասահմանում այսօր ամենատարածված ու հարգի ժանրն է, երգչին գովազդելու եւ նրա երգերը տարածելու ամենաարդյունավետ միջոցը։ Մեր պայմաններում հայ երգիչները միայն երազում կարող են տեսնել իրենց մասնակցությամբ տեսահոլովակներ։ Չեռ մեկենասներ են պետք, իսկական օգնողներ, որ կայանա այսօրվա ազգային էստրադան։ Թե չէ դժգոհությունները այն մասին, որ մենք լավ երգիչներ ու խմբեր չունենք, նորություն չեն եւ իրավացի են միայն մասամբ։ Գուցե կա՞ն։ Պարզապես նրանց ձեռք մեկնողներ ու աջակցողներ են պետք, նկարողներ եւ քարոզողներ։

Ընդ որում, ոչ միայն հաճելի ժամանցի համար։ Երգը մարդկային սրտեր գրավելու եւ օտարներին ներկայանալու ամենակարճ ուղին է։

ԼԵՎՈՆ ԼԱՃԻԿՅԱՆ

ԱԶԳ - ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Հայ ֆուտբոլիստները Ռուսաստանի առաջնությունում

Սովորականից անչափ շուտ սկսվեց Ռուսաստանի ֆուտբոլի ազգային 2-րդ առաջնությունը։

Բարձրագույն խմբի մրցաշարում ներգրավված է 18 թիմ։ Պայքարն սկսվեց մարտի 7-ին։ Ասպարեզ դուրս եկավ 10 թիմ։ 1-ին գոլը գրանցվեց հեռավոր Նախոդկայում։ Տեղի «Օկեան» թիմի հարձակվող Յուրի Սոխնեւն արդեն 3-րդ րոպեին գրավեց Վոլգոգրադի «Ռոտոր»-ի դարպասը։ Խաղն ավարտվեց դաշտի տերերի հաղթանակով՝ 3:1 հաշվով։

Նախորդ առաջնության արծաթե մեդալակիր Վլադիկավկազի «Սպարտակ»-ը սեփական հարկի տակ 2:0 հաշվով հաղթեց Մոսկվայի «Ասմարալ»-ին, իսկ 3-րդ մրցանակակիրը՝ Մոսկվայի «Դինամո»-ն հյուրընկալվելիս նույն հաշվով հաղթեց Ստավրոպոլի «Դինամո»-ին։

Համառ պայքարում անցավ մոսկովյան 2 թիմերի՝ «Լոկոմոտիվ»-ի եւ «Տորպեդո»-ի մրցավեճը։ 1:0 հաշվով հաղթանակն ուղեկցեց ավտոգործարանցիներին։

Բարձրագույն խմբի նորեկներից մեկը՝ Սոչիի «Ժեմչուժինա»-ն ընդունել էր Նիժնի Նովգորոդի «Լոկոմոտիվ»-ին։ Խաղն ավարտվեց ոչ-ոքի՝ 1:1։ Նախորդին Ռուսաստանի 1-ին չեմպիոնը՝ Մոսկվայի «Սպարտակ»-ը Դոնի Ռոստովում մրցեց տեղի «Ռոստսելմաշ»-ի հետ։

ԲԿՄԱ-ն հյուրընկալվեց Սամարայի «Կռիլյա սովետով»-ին, իսկ Վլադիվոստոկի «Լուչ»-ի հյուրն էր Կամիշինի «Տեքստիլշչիկ»-ը։

Ուշագրավ է, որ մոսկովյան թիմերում հանդես են գալիս «Արարատ»-ի նախկին մի քանի խաղացողներ։ Սարգիս Հովհաննիսյանը՝ «Դինամո»-ում, Երվանդ Կրբաշյանը՝ ԲԿՄԱ-ում, Վարդան Խաչատրյանը՝ «Տորպեդո»-ում։ Ի դեպ, վերջինս մասնակցեց «Տորպեդո»-«Լոկոմոտիվ» հանդիպմանը։ ■

Հաղթեցին վրացուհիները

Թբիլիսիում ավարտվեց աշխարհի կանանց առաջնության միջզոնային մրցաշարը՝ Հայաստանի եւ Վրաստանի 5-ական շախմատիստուհիների մասնակցությամբ։

Միջզոնայինի հիմնական հավակնորդ համարվում էր հանրահայտ գրոսմայստեր Գուրիելին, սակայն նրան նախավերջին տուրում կարողացավ հաղթել 17-ամյա երեւանցի Շ. Հայրապետյանը, եւ բաղձալի ուղեգիրը բաժին հասավ Խուրցիձեին, որը 9 հնարավորից վաստակեց 7 միավոր։ Հաղթողից կեսական միավորով ետ մնացին Գուրիելին եւ Կախիանին, որոնք լրացուցիչ մրցախաղում պետք է վիճարկեն եվրոպական մեկ այլ ենթախմբի ներկայացուցչի հետ մենամարտելու իրավունքը։ Երեւանցիներից լավագույնը Լ. Ասլանյանն էր, որը 5,5 միավորով գրավեց չորրորդ տեղը, Ա. Անդրեասյանը վաստակեց 4, Գ. Հլղարյանը՝ 3,5, Հայրապետյանը՝ 3, Ա. Գրիգորյանը՝ 0,5 միավոր։ ■

Անանդը միանձնյա առաջատար

Լինարեսի սուպերգրոսմայստերական մրցաշարի 8-րդ տուրում գրանցվեց ընդամենը մեկ ոչ-ոքի. Գ. Կասպարովը միավորը կիսեց Ա. Բելյավսկու հետ։ Հենց դա էլ բավական էր, որ հնդիկ գրոսմայստեր Վ. Անանդը, որը 8-րդ տուրում հաղթեց Լ. Լյուբոեւիչին, ստանձնի միանձնյա առաջատարի դերը։ Անանդը 8 հնարավորից վաստակել է 6 միավոր։ Առաջատարին կեսական միավորով զիջում են Կասպարովն ու Կարպովը։ Աշխարհի նախկին չեմպիոնն անավարտ պարտիայի վերախաղարկման ժամանակ հաղթեց Գ. Կամսկուն։ 8-րդ տուրում Ա. Շիրովը հաղթեց Բ. Գելֆանդին, Յ. Թիմմանը՝ Ա. Յուսուպովին, Վ. Իվանչուկը՝ Ե. Բարեեւին, Վ. Սալովը՝ Կրամնիկին։ Անավարտ պարտիայի վերախաղարկման ժամանակ Սալովն իր հերթին զիջեց Լյուբոեւիչին։ ■

Ամերիկացիները վարժվել են եվրոպական ֆուտբոլին

Ավստրալիայում տեղի է ունենում մինչեւ 20 տարեկան ֆուտբոլիստների աշխարհի առաջնությունը։

Նախնական փուլում մասնակից 16 թիմերը բաժանվել են 4 խմբի, որտեղ հանդիպումներն անցկացվում են շրջանաձեւ մրցակարգով։ Որպես նախկին ԽՍՀՄ ժառանգորդ աշխարհի առաջնության եզրափակիչ փուլի մրցումներին մասնակցում է նաեւ Ռուսաստանի թիմը, որն ընդգրկված է 1-ին խմբում։ Նրա մրցակիցներն են Ավստրալիայի, Կամերունի եւ Կոլումբիայի հավաքականները։ 1-ին տուրում Ռուսաստանի թիմը 2:0 հաշվով հաղթեց Կամերունի հավաքականին, իսկ առաջնության կազմակերպիչները նույն հաշվով առավելության հասան Կոլումբիայի թիմի նկատմամբ։

Մրցաշարը հաղթանակով սկսեց նաեւ Գերմանիայի հավաքականը, որն ընդգրկված է 2-րդ խմբում։

3-րդ խումբը ներկայացնող ԱՄՆ-ի հավաքականը հենց 1-ին տուրում զարմացրեց իր բարձր արդյունավետությամբ, 6:0 խոշոր հաշվով հաղթելով Թուրքիայի թիմին։ Եվրոպական ֆուտբոլը վերջին՝ ժամանակներս ջանադրաբար յուրացնող ամերիկացիներն արդեն հույսեր են ներշնչում։

Ավելորդ չէ նշել, որ մեծահասակների աշխարհի հերթական առաջնությունը գալիք տարի տեղի է ունենալու հենց ԱՄՆ-ում, եւ գնալով այստեղ հետաքրքրությունն անհամեմատ մեծանում է եվրոպական ֆուտբոլի նկատմամբ։

Բացի այդ, բացառված չէ, որ Ավստրալիայի աշխարհի երիտասարդական առաջնությունում հանդես եկող ֆուտբոլիստներից ոմանք մասնակցեն մեծահասակների 1994 թ. աշխարհի առաջնությանը, ասենք Կրիս Հենդերիսը (ԱՄՆ), որը Թուրքիայի հավաքականի հետ խաղում դարձավ 1-ին «հեթ տրիկ»-ի հեղինակ։

3-րդ խմբի մյուս զույգի՝ Անգլիայի եւ Հարավային Կորեայի հավաքականների մրցավեճն ավարտվեց 1:1 հաշվով։

Ոչ-ոքի արձանագրվեց նաեւ 4-րդ խմբում ընդգրկված Բրազիլիայի եւ Սաուդյան Արաբիայի հավաքականների հանդիպման ժամանակ (0:0)։

Մեքսիկայի ընտրանին 3:0 հաշվով հաղթեց Նորվեգիայի թիմին։ ■

Մեկնարկում՝ «միջհայրենակցական» հանդիպումներ

Սերպուխովյան Պրոտվինո ավանում շարունակվում է աշխարհի շախմատի տղամարդկանց առաջնության 5 «Բ» ենթախմբի մրցաշարը։ Հայաստանի եւ Վրաստանի շախմատային ֆեդերացիաների համաձայնությամբ անցկացվեց արհեստական վիճակահանություն, եւ առաջին տուրերում նույն երկրների ներկայացուցիչները հանդիպում էին հիմնականում միմյանց։

Չորս տուրից հետո 3 միավորով առջեւում են Ստուրուան եւ Կաջելիին, որոնցից առաջինը միայն «ներվրացական» հանդիպումներ է անցկացրել, իսկ երկրորդը կարողացել է հաղթել Անաստասյանին։

Մեր շախմատիստներից անսպասելիորեն ծայրահեղ անհաջող մեկնարկեց Մինասյանը, որը պարտություններ կրեց Լպուտյանից, Անաստասյանից եւ վերջին պահին Վահանյանին փոխարինած Նալբանդյանից։ Անաստասյանը, որն առայժմ ամենաանհաջող մասնակիցն է, հաղթեց նաեւ Նալբանդյանին։ Մյուս «միջհայկական» պարտիաներն ավարտվեցին ոչ-ոքի։

Առայժմ Սմբատ Լպուտյանն ու Աշոտ Անաստասյանն ունեն 2,5-ական, Հովհաննես Դանիելյանն ու Տիգրան Նալբանդյանը՝ 2-ական, Արտաշես Մինասյանը՝ 0,5 միավոր։

Գ. Հ.

Բեն Ջոնսոնը որակազրկվեց

Կանադացի նշանավոր արագավազորդ Բեն Ջոնսոնը, Փարիզում անցկացված սիրողական սպորտի միջազգային կոմիտեի որոշմամբ ցկյանս զրկվեց սպորտային մրցումների մասնակցելու իրավունքից։ Հունվար ամսին Մոնրեալում անցկացված մի մրցումից հետո նրա արյան մեջ հայտնաբերվել էին դոպինգային դեղեր։ Բեն Ջոնսոնն առաջին անգամ որակազրկվել էր 1988 թ. Սեուլի օլիմպիական խաղերում առաջին տեղը գրավելուց հետո, երբ ստուգումները նույն դրական արդյունքն էին ցույց տվել։ Ներման արժանանալուց հետո նա 1991 թ. մասնակցել էր Բարսելոնայի օլիմպիադային։ ■

Բաժինը վարում է ՍՊՈՒՐՈՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԻՆՎԵՍՏԻՑԻՈՆ ԾՐԱԳԻՐ «ԲՆԱԿԱՐԱՆ-94»

ԲՆԱԿԱՐԱՆ - ԿԵՍ ԳՆՈՎ

ՀԱՎԱՍ ապահովագրական բաժնետիրական ընկերությունը

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԵՎ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲՈՐՍԱՅԻ եւ «ԱՐՄԵՆԲԱՆԿ» բաժնետիրական բանկի հետ համատեղ իրականացնում է «ԲՆԱԿԱՐԱՆ-94» ինվեստիցիոն ծրագիրը:

ՑԱՆԿԱՑՈՂՆԵՐԸ՝ ՄՈՒԾԵԼՈՎ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔԻ ՄԻՆՉԵՒ 50 ՏՈԿՈՍԸ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԵՒ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲՈՐՍԱՅԻ բրոկերային գրասենյակների միջոցով

ԿԴԱՌՆԱՆ ՄԵԿ, ԵՐԿՈՒ ԿԱՄ ԵՐԵՔ ՍԵՆՅԱԿԱՆՈՑ ԲՆԱԿԱՐԱՆՆԵՐԻ ՍԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐ:

ՁԵՐ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԵՐԱՇԽԻՔՆ Է «ԱՐՄԵՆԲԱՆԿ» ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿԸ ԵՒ «ՀԱՎԱՍ» ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ:

ՀՀ, ք. Երեւան, Նալբանդյան 22, 1 հարկ
Հեռ. 25.47.93, 25.47.92 Ֆաքս (8.8852) 25.49.95
Տելեքս 243128 AGENT SU
Телетайп 243116 АГЕНТ

PUBLISET

Թբիլիսի

Շեւարդնաձեին դատապարտող ֆիլմ Վրաստանում

Մարտի 7-ի երեկոյան Վրաստանում անսպասելիորեն ընդհատվել են «Օստանկինո»-ի հաղորդումները եւ դրանց փոխարեն ցուցադրվել է «Շեւարդնաձե. դիմակը պատռված է» ֆիլմը: Ֆիլմում Շեւարդնաձեն հորջորջում է, օրինակ, «արյունալի բռնապետ», իսկ նախկին նախագահ Զ. Գամսախուրդիան՝ «օրինական նախագահ եւ վրաց ժողովրդի սիրելի զավակը»: Մոտավորապես 16-րդ րոպեին ֆիլմն ընդհատվել է:

Ինչպես «ԻԾ»-ին հայտնեցին Վրաստանի հեռուստատեսության տեխնիկական ծառայությունում, հեռարձակումն իրականացվել է Պիցունդայում գտնվող հեռուստաաշտարակից: Թբիլիսիում այն կարծիքին են հայտնում, որ այդ ֆիլմով «ափխազ անջատողականները» ուզել են ընդհատել Շեւարդնաձեի Վրաստան վերադառնալու առաջին տարեկիցը: ԻԾ

CEMA
CENTRE DE MANAGEMENT D'ARMENIE

ՀՀ Առեւտրաարդյունաբերական պալատը եւ ֆրանսիական «ԺԻՄ» ընկերությունը տեղեկացնում են, որ 1992 թ.-ից Երեւանում գործում է Հայաստանի Մենեջմենտի կենտրոնը՝ «ՍԵՄԱ», որի խնդիրն է պատրաստել մենեջմենտի բնագավառի կադրեր:

«ՍԵՄԱ» կենտրոնում դասընթացներն անցկացնում են ֆրանսիացի փորձառու մասնագետները:

Դասընթացներն ապահովված են սինխրոն թարգմանությամբ:

Առաջիկա դասընթացը տեղի կունենա մարտի 19-ին, «Մարկետինգ» թեմայով:

Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 56-51-94 Հայաստանի Հանրապետության Առեւտրաարդյունաբերական պալատ, հասցեն՝ Հանրապետության 39

PUBLISET

KILIKIA TOUR

Երբ Դուք գերադասում եք անհատական տուրիզմ, ապա «Կիլիկիա-տուր» ֆիրման պատրաստ է Ձեզ օգնելու: Մենք կպատրաստենք ձեր ելքի փաստաթղթերը ամենակարճ ժամկետում:

ԲԱՐԻ ԳԱԼՈՒՍՏ ՀԱՄՓՈՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՐՀ

KILIKIA TOUR

Մեր հասցեն՝ Մայակովսկու փող., «Անի» հյուրանոց, 7-րդ հարկ, հեռ. 594-370

ԱԳԴԿ

Խորհրդարաններ հանդիպում են ժողովրդի հետ

Այսօր երկրի տնտեսությունը կառավարող միասնական համակարգ չէ, գտնում է նախկին ԽՍՀՄ կառավարության նախագահ Վալենտին Պավլովը: Նա հանդես եկավ հասարակության հետ մարտի 6-ին Մոսկվայում կայացած հանդիպմանը, որը կազմակերպել էր «Դեն» թերթի խմբագրությունը: Վ. Պավլովը Ռուսաստանի ղեկավարության գործողությունները եւ առաջին հերթին «վաուչերիզացիա»-ն անվանեց «խաբեբայություն»: Իսկ այս իրավիճակում ի՞նչ անել հարցին նա պատասխանեց. «Անհրաժեշտ է վերցնել իշխանությունը»: Հանդիպմանը մասնակցում էին ԱԳԴԿ-ի անդամներ Անատոլի Լուկյանովը, Վալենտին Վարեննիկովը, Օլեգ Բակլանովը, Վլադիմիր Կրյուչկովը, ինչպես նաեւ ընդդիմադիր Ազգային փրկության ճակատի ղեկավարներ Սերգեյ Բաբուրինը եւ Ալեքսանդր Չյագինովը:

Նախկին ԽՍՀՄ ՊԱԿ-ի ղեկավար Վլադիմիր Կրյուչկովը նորից մեղադրեց նախկին նախագահ Մ. Գորբաչովին հայրենիքի դավաճանության մեջ «եւ քաղաքական, եւ բարոյական տեսանկյունից»: Նրա խոսքերով, Գորբաչովը պատասխանատվություն է կրում երկրի փլուզման, ավելի, նախկին ԽՍՀՄ տարածքում քաղաքացիական եւ ազգային պատերազմների համար: Կրյուչկովի դիտումներով, երկրի փլուզումն սկսվեց ոչ թե 1991 թ. օգոստոսից հետո, այլ 1985 թ., այսինքն վերակառուցման սկզբից: «Օգոստոսին մենք ձեռնարկեցինք գրեթե խնճատապանության փորձ փրկել այն, ինչ դեռ չէր կործանվել», ասաց նա:

«Ես միշտ համաձայնում էի Մ. Գորբաչովին իմ նախկին ղեկավար Յուրի Անդրոպովի հետ, որը հետագայում դարձավ ԽՍՀՄ ԿԿ գլխավոր քարտուղար, ասաց Վ. Կրյուչկովը, եւ զգում էի, որ Գորբաչովը շատ բանով զիջում է նրան»: ԻԾ

Մարտի 8-ին Մոսկվայում տեղի ունեցավ կանանց տոնին նվիրված հանրահավաք: Այն կազմակերպել էր խորհրդային կանանց համաժողովը: Ավելի քան 1000 ցուցարարների թվում էին նաեւ «Աշխատավոր Մոսկվա», «Աշխատավոր Ռուսաստան» շարժումների, Ռուսաստանի բանվորական կոմկուսի, Ազգային փրկության ճակատի ակտիվիստները: Ինչպես «ԻԾ»-ի թղթակցին հաղորդեց համաժողովի կազմկոմիտեի անդամ Նատալյա Բելոկոպիտովան, հանրահավաքի կազմակերպիչների հիմնական պահանջներն են վերականգնել խորհրդային Միությունը, դադարեցնել զինված հակամարտությունները, սահմանել սննդամթերքի մատչելի գներ ամեն ընտանիքի համար:

ԻՆԿՈ

«Ինկո» բաժնետիրական բանկի Հայաստանի մասնաճյուղը կատարում է դրամական փոխանցումներ Ուկրաինայից Հայաստան, Հայաստանից Ռուսաստան, Ռուսաստանից Հայաստան: Գործառնությունները իրականացվում են 2-5 բանկային օրում:

«Ինկո» բաժնետիրական բանկի Հայաստանի մասնաճյուղի հասցեն է՝ Երեւան-10, Վազգեն Սարգսյանի (նախկին Անիդյան փողոց) 2/8 (1-ին հարկ), հեռախոս 56-07-51, 56-37-25.

PUBLISET

«ԼՈՒՅՍ-90»

«Լույս-90» գրավատունը գրավի դիմաց վճարում է կանխիկ դրամ ամենացածր տոկոսներով:

Գրավատունը երաշխավորում է բոլոր տեսակի գործողությունների հուսալիություն եւ ճշգրիտ ժամանակ:

Հասցեն՝ Երեւան, Մեսրոպ Մաշտոցի պող. 78, («Մոսկվա» կինոթատրոնի մոտ, տամկայի վերջին կանգառը)

ՄԵՆՈՒԱ

Ուշադրություն

«Մենուա» ապահովագրական բաժնետիրական ընկերությունը շարունակում է իրականացնել կյանքի ժամկետային ապահովագրական ծրագիրը

Ընկերության հետ պայմանագիր կնքելով եւ դառնալով ապահովագրական ծրագրի մասնակից, Դուք կարող եք

- ապահովագրել Ձեր կյանքը.
- մասնակցել ընկերության շահույթին եւ ստանալ Ձեր նախընտրած ապահովագրության ժամկետից կախված մինչեւ տարեկան 400 տոկոս երաշխավորված հասույթ.
- ներկայացնել «Մենուա» ընկերության շահերը հասույկ կտրոնների միջոցով եւ վաստակել մեծ գումարներ:

«Մենուա» ընկերությունում Դուք կարող եք ապահովագրել նաեւ Ձեր գույքը, կոմերցիոն խանութների արդյունաբերական արժեքները գողությունից, կողոպուտից, ավազակային հարձակումից, իսկ Ձեզ հասցրած նյութական վնասի հատուցումն առանց քաշքշուկի ստանալ սեղմ ժամկետներում:

«Մենուա» ընկերությունն իրականացնում է նաեւ բեռների ապահովագրություն, դրանց ժամանակավոր պահեստավորում Երեւան քաղաքում:

Ապահովագրության պայմանագիրը կնքելու համար կարող եք Ձեզ մոտ հրավիրել «Մենուա» ընկերության ներկայացուցչին, զանգահարելով 58-09-22, 58-10-22 հեռախոսահամարներով:

«Մենուա» ապահովագրական ընկերության հասցեն է.
ք. Երեւան, Երիտասարդական պալատ, 7 հարկ, սենյակ 702, 716:

Լուրերի Հոսք

Թեխասում պատանդավորները դեռ չեն հանձնվել

Շուրջ մեկ շաբաթ է Թեխասի Ուակո քաղաքում շարունակվում է զինված մի աղանդի՝ «Դավիդյան շարժում» կազմակերպության կենտրոնի պաշարումը ոստիկանության կողմից: Ոստիկանության եւ պատանդավորների միջեւ առաջին բախումներից հետո, որի ընթացքում սպանվել էին 4 ոստիկան եւ 2 աղանդավոր, կենտրոնում շրջափակվածներից մինչեւ այսօր ազատ են թողնվել 20 երեխա: Ոստիկանության տվյալներով, կենտրոնում դեռեւս կան 18 երեխա եւ 90 աղանդավոր:

Լատվիան կմտցնի այցագրային ռեժիմ

Լատվիան մտադիր է մարտի 20-ից մտցնել այցագրային ռեժիմ: Այս մասին հայտարարել է երկրի արտգործնախարարության քարտուղար Մվարիս Գայլիսը: Օտարերկրյա քաղաքացիները կկարողանան Լատվիայի այցագիր ստանալ այդ երկրի հյուպատոսարաններում կամ Լատվիայի սահմանը հատելիս: Մուտքի այցագիր է նախատեսված բոլոր օտարերկրացիների, այդ թվում ԱՊՀ քաղաքացիների համար: Մի շարք պետությունների, որոնց հետ Լատվիան համապատասխան պայմանագրեր է կնքել, օրինակ, Էստոնիայի, Լիտվայի, Լեհաստանի, Մեծ Բրիտանիայի, Հունգարիայի քաղաքացիները կարող են հանրապետություն այցելել անայցագիր ռեժիմի հիման վրա: Հյուպատոսարանում այցագիրը կարժենա 10 ամերիկյան դոլլար, սահմանում տրվածը՝ 20 դոլլար: ՆՏ

Վրաստանի արտգործնախարարը մեկնեց Իտալիա

Թբիլիսի, 8 մարտ, «Սնարք»: Այսօր պաշտոնական աշխատանքային այցով Իտալիա է մեկնում Վրաստանի արտաքին գործերի նախարար Ալեքսանդր Չիկվաիձեն: Նախատեսվում է, որ Վրաստանի Հանրապետության արտաքին քաղաքական գերատեսչության ղեկավարը հանդիպում կունենա Իտալիայի քաղաքապետ Խուան Կարլոսի եւ այդ երկրի արտգործնախարար Սալվադոր Աղանաքի հետ: Վրաստանի արտգործնախարարության մամուլի կենտրոնում «Սնարք»-ի թղթակցին տեղեկացրին, որ բանակցությունների ընթացքում կքննարկվեն երկու պետությունների միջեւ քաղաքական, մշակութային եւ տնտեսական հարաբերությունների կարգավորման հարցերը: Ալեքսանդր Չիկվաիձեի հետ Մադրիդ է մեկնում Վրաստանի ֆինանսների նախարար Կախի Ռոտիաշվիլին:

Ընտրվել է ԱՊՀ երկրների տնտեսական դատարանի նախագահ

Մինսկում, ԱՊՀ կենտրոնակայանում տեղի են ունեցել Համագործակցության երկրների տնտեսական դատարանի նախագահի ընտրություններ: Նախագահ է ընտրվել Բելառուսի Հանրապետության արդարադատության ներկայիս նախարար Լեոնիդ Դաշուկը: Նրա թեկնածությունը եւ դատարանի կազմը պետք է հաստատվեն մարտի 30-ին Երեւանում կայանալիք պետությունների ղեկավարների հանդիպման ժամանակ: Սնարք

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581841

Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863

Apple® Macintosh®
համակարգչային շարվածքը
«Ազգ» թերթի

Azg
armenian daily

Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Թերթի ձեւավորումն եւ տառատեսակների հեղինակ՝ ՊԱՎԵԼ ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ

ՀՀ Նախարարների խորհրդի ամսագրեր «Մերկուրի» հրատ. տպագրեն, Երեւան 23, Արշակունյաց 2
Գովազդային թիվ 65 Պատվեր 69149 Տպաքանակ 20.000 Պատվեր 1463
Ստորագրված է տպագրության 8.3.1993

digitised by A.R.A.R.@